

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

Br. 20/52
Datum: 29.12.2021

Na osnovu člana 92. stav 4. i člana 93. stav 4. Ustava Republike Kosovo, na osnovu člana 4 Uredbe br. 02/2021 o oblastima administrativne odgovornosti Ureda premijera i ministarstava izmenjene i dopunjene Uredbom br. 04/2021, u skladu sa članom 19 Poslovnika o radu Vlade Republike Kosovo br. 09/2011, Vlada Republike Kosovo, na sednici održanoj 29. decembra 2021. godine je donela sledeću:

ODLUKU

1. Usvojen je Konceptni dokument o o poljoprivrednom zemljištu.
2. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja i druge nadležne institucije dužne su da sprovede ovu odluku, u skladu sa Poslovníkom Vlade.
3. Odluka stupa na snagu danom objavljivanja u Službenom listu Republike Kosovo.

Dostavlja se:

- Zamenicima Premijera
- Svim ministarstvima (ministrima)
- Generalnom sekretaru UP-a
- Arhivi Vlad

Albin KURTI

Premijer Republike Kosovo

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

Republika e Kosovës
Republika Kosovo-Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government

Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Zhvillimit Rural/Ministarstvo Poljoprivrede,
Šumarstva i Ruralnog Razvoja/Ministry of Agriculture, Forestry and Rural
Development

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

Priština 2021

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

Sadržaj

Uvod	Error! Bookmark not defined.
Poglavlje 1: Përkufizimi i problemit	Error! Bookmark not defined.
Veličina farme	Error! Bookmark not defined.
Upravljanje poljoprivrednog zemljišta u društvenoj svojini u Republici Albanije	Error! Bookmark not defined.
U Republici Albaniji – Privatizacija poljoprivrednog zemljišta realizovana na...	Error! Bookmark not defined.
bazi Zakona Br. 7501, za Zemlju, datuma 19.7.1991. Poljoprivredno zemljište u državnoj svojini upravlja se u skladu sa Zakonom Br.8318 datuma 1.04.1998 “O zakupu šumskog poljoprivrednog zemljišta, livada i pašnjaka koja su u državnoj svojini”	Error! Bookmark not defined.
Poglavlje 2: Ciljevi	Error! Bookmark not defined.
Poglavlje 3: Opcije	Error! Bookmark not defined.
3.1: Opcija bez promena	77
3.2: Opcija za promenu poboljšanja sprovođenja i izvršenja	Error! Bookmark not defined.
3.3: Treća opcija [određena posebno za svaki koncept dokument]	79
Poglavlje 4: Identifikacija i procena budućih uticaja	82
Uticaj na osnovna prava.....	86
Poglavlje 4.1: Izazovi pri prikupljanja podataka	Error! Bookmark not defined.
Poglavlje 5: Komunikacija i konsultacije	Error! Bookmark not defined.
Poglavlje 6: Upoređivanje opcija	90
Poglavlje 6.1: Planovi sprovođenja za različite opcije	Error! Bookmark not defined.
Poglavlje 6.2: Uporedna tabela sa tri opcije.....	Error! Bookmark not defined.
Poglavlje 7: Zaključci i budući koraci	Error! Bookmark not defined.
Poglavlje 7.1: Odredbe za praćenje i evaluaciju-procenu	Error! Bookmark not defined.
Aneks-prilog 1: Obrazac-oblik za procenu ekonomskog uticaja.....	Error! Bookmark not defined.
Aneks 2: Obrazac procene društvenog uticaja	Error! Bookmark not defined.
Aneks 3: Obrazac procene uticaja na životnu sredinu	Error! Bookmark not defined.
Aneks 4: Obrazac procene uticaja osnovnih prava	Error! Bookmark not defined.

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

Uvod

Tabela sa opštim informacijama za koncept dokument

Naslov	Konceptni Dokument za poljoprivredno zemljište
Noseće Ministarstvo	Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja Departament za poljoprivrednu politiku i tržišta Divizija za korišćenje poljoprivrednog zemljišta
Kontakt osoba	Idriz Gashi 038/ 200 38 618 ; 044/ 128 603
Strateški i operativni plan	Strateški cilj 2 - Održivo upravljanje prirodnih resursa (poljoprivredno zemljište, šume i vode za navodnjavanje); Operativni cilj 2.1 - Poboljšanje politika za upravljanje i očuvanje poljoprivrednog zemljišta; Aktivnost 2.1.1 - Nacrt - izrada koncept dokumenta za poljoprivredno zemljište
Strateški prioritet	- Program Vlade Republike Kosovo 2021-2025 2.10. Poljoprivreda, šumarstvo i ruralni razvoj 2.10.3 Održivo upravljanje prirodnim resursima (poljoprivrednog zemljišta, šume i voda za navodnjavanje) - Nacionalna strategija za razvoja 2016-2021 Stub I - Dobro upravljanje i vladavina prava; Mera 13- Jačanje stanja imovinskih prava; Aktivnost 2 - Promovisanje tržišta zemljišta koje omogućava ekonomski rast, uključujući omogućavanje konsolidacije poljoprivrednog zemljišta, kao i izradu i odobravanje opštinskih razvojnih planova i sonskih mapa. Stub II - Konkurentne industrije, Mera 20 - Regulacija poljoprivrednog zemljišta: Aktivnost 1 - Priprema i finansiranje projekta uređenja zemljišta i integracija u projekte ruralnog razvoja;

<p>Aktivnost 2 - Preduzimanje strukturnih reformi (s naglaskom na zakonske i institucionalne mere) u cilju stvaranja boljih uslova za povećanje poljoprivredne produktivnosti.</p> <p>Aktivnost 3 - Kreiranje parcela u najregularnijem geometrijskom obliku, pogodnih za laku upotrebu poljoprivrednog mehanizma, kao i će biti unapređen projekat Sistema za identifikaciju parcela (LPIS).</p> <p>Aktivnost 4 - Formiranje mreže poljskih puteva, koji omogućavaju direktan pristup parcelama, kao i uklanjanje sezonskog zatvaranja - pristup imovini preko tuđe imovine.</p> <p>Program ekonomskih reformi 2021-2023</p> <p>Mera reforme #3: Strukturne reforme u poljoprivrednom sektoru</p> <ol style="list-style-type: none">1. Povećanje površina sa poljoprivrednim kulturama-usevima sa fokusom na proizvode sa dodatom vrednošću (MPŠRR) <p>Nacionalni program za implementaciju Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju 2021. (NPISAA)</p> <p>3.11. Poglavlje 11 akuis -a: Poljoprivreda i ruralni razvoj; 3.11.3 Sprovedenje mera - Okvir politike - Koncept Dokumenta o poljoprivrednom zemljištu.</p> <p>Strateški cilj: Upravljanje poljoprivrednog zemljišta kao prirodni resurs i dobrim ukupnim zasnovanim na principima održivog razvoja, zaštiti i njenog korišćenja za poljoprivrednu proizvodnju radi osiguranja ekonomskog prosperiteta zemlje.</p> <p>Specifični ciljevi:</p> <ul style="list-style-type: none">- Pобољшanje pravičnog i održivog upravljanja poljoprivrednog zemljišta i pašnjaka u društvenoj svojini;- Pravilna administracija i održivo upravljanje poljoprivrednog zemljišta koje se upravljaju od Kosovskog poljoprivrednog instituta (KPI) u Peći;- Zaštita poljoprivrednog zemljišta od neplanirane urbane izgradnje, zagađenja, erozije, degradacije itd .;

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

	- Zakup poljoprivrednog zemljišta.
Radna grupa	Odlukom br.472, Ref.KGS 622/20 od dt. 06.07.2020, zm Generalni Sekretar MPŠRR-a imenuje Radnu grupu za izradu koncept dokumenta za poljoprivredno zemljište: Isuf Cikaki-predsedavajući, Idriz Gashi, Marjan Karrica, Fetie Muriqi, Fatmire Mirena, Isah Rudaku, Kreshnike Arifi, Merita Ramaxhiku, Albulena Maloku, KP/KCS - Ekrem Ahmeti, MSPP - Servet Spahiu, GIZ - Vjollca Limani.
Dodatne Informacije	<p>Odbor za poljoprivredu, šumarstvo, ruralni razvoj i životnu sredinu i prostorno planiranje je 2011. nadgledao sprovođenje Zakona o poljoprivrednom zemljištu br. 02 / L-26. Odbor je pripremio Izveštaj sa preporukama, koji je dostavio Skupštini. Neke od ovih preporuka više nisu relevantne za ovaj Koncept.</p> <p>Relevantne preporuke ovog izveštaja su sledeće:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Preporuka br. 3 - Opštine treba da izdaju opštinske razvojne planove, uključujući ruralno prostorno planiranje i urbanističko zoniranje u selima (Zonska mapa-karta), MSPP i MPŠRR, kako bi pomogli opštinama u njihovoj pripremi i obuci opštinskih službenika za izradu ovih planova; - Preporuka br. 4 - Opština pre usvajanja razvojnih planova da traži saglasnost od MPŠRR prema Zakonu, u slučajevima ne traženja saglasnosti da obavesti Vladu Kosova, kao i da pokrene postupke za nesprovođenje Zakona ; - Preporuka br. 6 - da se osnuje Fond za poljoprivredno zemljište; - Preporuka br. 7 - Sudovi da daju prioritet predmetima koji se odnose na poljoprivredno zemljište; - Preporuka br. 8 - Ministarstvo zajedno sa opštinama da se angažuje za organizovanje kampanja podizanja svesti za zaštitu poljoprivrednog zemljišta; - Preporuka br. 9 - MPŠRR da ima jednog predstavnika član odbora u Agenciji Kosova za Privatizaciju AKP). <p>Izveštaj za Kosovo Evropske komisije godin 2020. Za poljoprivredu naglašava:</p>

	<p>- Kosovo ima nivo pripremljenosti za poljoprivredu i ruralni razvoj. Generalno, postignut je ograničen napredak, posebno u implementaciji godišnjih programa agro-ruralnog razvoja i njegovoj proceni-evaluaciji, ali napredak u konsolidaciji zemljišta - komasaciji i zaštiti zemljištaje ne dovoljan.</p> <p>Budući ne sve preporuke godine 2019. su izvršene , u narednoj godini Kosovo bi posebno trebalo:</p> <ul style="list-style-type: none"> → Izvršiti kvalitativnu ocenu efikasnosti mera podrške predviđenih u programu poljoprivrede i ruralnog razvoja; → Odobri zakon za zajedničke tržišne organizacije; → Preduzima hitne mere, efikasne za zaustavljanje gubitka poljoprivrednog zemljišta i sprovođenje zakona o prostornom planiranju. <p>Izveštaj za Kosovo Evropske komisije godin 2019. Za poljoprivredu (tačka 6.17) naglašava:</p> <p>Kosovo ima nivo pripreme za poljoprivredu i ruralni razvoj. Ograničen napredak je urađen u poboljšanju sprovođenja programa poljoprivrede i ruralnog razvoja. U narednoj godini Kosovu je potrebno posebno:</p> <ul style="list-style-type: none"> → Da poboljša evaluaciju i praćenje grantova i direktnih plaćanja u okviru programa; → Pregledabnje i ažuriranje programa tako da ulaganja u sektor budu efikasnija; → Da preduzmu hitne i efikasne mere za zaustavljanje gubitka poljoprivrednog zemljišta i za sprovođenje zakona o prostornom planiranju. <p>Izveštaj za Kosovo Evropske komisije godine 2018. za poljoprivredu naglašava:</p> <p>“Zakonske promene u korišćenju poljoprivrednog zemljišta nastavljaju da utiču na ionako ograničenu dostupnost obradivog zemljišta i produktivnost farmi.Nema informacije o tome koliko poljoprivrednog zemljišta gubi Kosovo na godišnjoj osnovi, kao i nema neku strategiju ili akcioni plan da bi adresirao ovo pitanje.Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja u saradnji sa Ministarstvom zaštite životne sredine, prostornog planiranja i</p>
--	--

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

	infrastrukture mora preduzeti hitne mere da zaustavi dalje gubitke poljoprivrednog zemljišta, kao i da sprovede zakonodavstvo koji uređuje prostorno planiranje”.

Poglavlje 1: Definisanje problema

Efikasna administracija i upravljanje poljoprivrednim zemljištem, zaštita poljoprivrednog zemljišta od neplanirane urbane izgradnje i dalje degradacije, zaštita životne sredine i upravljanje poljoprivrednim zemljištem kao prirodnim i dobrim ukupnim resursom zasnovanim na principima održivog razvoja. Tokom posljednjih godina postignut je veliki napredak u ovom pravcu, međutim degradacija poljoprivrednog zemljišta, nekontrolisano širenje urbanizacije, zagađenje životne sredine i oštećenje prirodnih resursa problemi su koje treba adresirati-rešiti u budućnosti.

Cilj Vlade Republike Kosovo je da zatvori eru bespravni gradnji, da stvori standarde u prostornom planiranju (urbanih i ruralnih prostora) i da stvori institucionalno okruženje za održivi ekonomski razvoj zemlje, što će se postići kroz spajanje sektorskih politika u integrisanom pristupu.

Integrirani tretman zahteva sprovođenje ekonomskih, društvenih i ekoloških politika na recipročno pojačan način.

Koncept Dokument ima za cilj da adresira pitanja koja su ometala pravilno i održivo upravljanje poljoprivrednim zemljištem za upotrebu u poljoprivrednoj proizvodnji. Od usvajanja Zakona o poljoprivrednom zemljištu, uočena je neadekvatna primena i nadzor

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

od strane ovlašćenih pravnih organa, kao i nedostaci u važećem pravnom okviru koji reguliše pitanje administriranja, upravljanja, planiranja korišćenja, zaštite i zakupa.

Sfidat kryesore për shfrytëzimin e tokës bujqësore lidhen me:

- Nejasna definicija nadležnosti na centralnom i lokalnom nivou u vezi sa:
 - o Davanje saglasnosti MPŠRR-a na nacrt Opštinskog razvojnog plana pre usvajanja ovog plana u opštinama;
 - o Davanje saglasnosti od MPŠRR za promenu odredišta poljoprivredno-šumskog zemljišta na zemljištu za nepoljoprivredno-šumske svrhe, za kategorije I-IV;
 - o Nadgledanje sprovođenja Zakona putem inspektora na centralnom nivou i sprovođenje Zakona od strane ovlašćenih opštinskih inspektora;
- Nepravilno upravljanje i upravljanje poljoprivrednim zemljištem i pašnjacima u društvenoj svojini;
- Upravljanje i praćenje poljoprivrednim zemljištem kojim trenutno upravlja Kosovski poljoprivredni institut (KPI) u Peći;
- Gubitak poljoprivrednog zemljišta usled promene odredišta poljoprivrednog zemljišta u građevinskom zemljištu;
- Velika fragmentacija poljoprivrednog zemljišta;
- Zagađenje i degradacija poljoprivrednog zemljišta;
- Zadnje izmene pravnog okvira za prostorno planiranje;
- Pravo stranih fizičkih i pravnih lica da bi bili vlasnici poljoprivrednog zemljišta na Kosovu.

Korišćenje poljoprivrednog zemljišta

Poljoprivredno zemljište u vlasništvu i uzeta pod zakup od drugih, koriste se od poljoprivrednih ekonomija-gazdinstva, domaćinstva-porodičnih ekonomija, porodičnih poljoprivrednih ekonomija-domaćinstva i pravna lica.

Poljoprivredna ekonomija je nezavisna tehničko -ekonomska jedinica proizvodnje, u kojoj jedno (1) domaćinstvo ili (2) pravno lice obavlja (3) poljoprivredne djelatnosti, kao primarnu ili sekundarnu delatnost, pod jedinstvenim upravljanjem i gde koriste zajednička sredstva proizvodnje (zemljište, oprema, zgrade itd.).

Porodična ekonomija - podrazumeva pojedinca, porodičnu zajednicu ili drugu zajednicu osoba (pojedinaca) koje žive zajedno i potpuno ili delimično su nastanjene u porodičnoj

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

ekonomiji, kao i snabdevene hranom i drugim mogućim osnovnim stvarima za život. Članovi ove grupe mogu kombinovati svoj prihod u većoj ili manjoj meri.

Poljoprivredno domaćinstvo - je porodica ili zajednica ljudi, gde se njeni članovi bave poljoprivrednom proizvodnjom kao osnovnom ili sporednom delatnošću koja ima jedinstveno upravljanje, koristeći zajednička sredstva proizvodnje, kao što su: zemljište, mašine, zgrade itd. Poljoprivredno domaćinstvo može proizvoditi poljoprivredne proizvode za prodaju, za sopstvenu potrošnju ili oboje.

Pravna lica-subjekt - su zemljoradničke zadruge, pojedinačni poslovi i drugi organizacioni oblici sa statusom pravnog lica, koji su registrovani da imaju osnovnu delatnost poljoprivrednu proizvodnju i preduzeća, ustanove i druga pravna lica koja su registrovana u drugoj delatnosti i koja imaju organizacione ogranke ili drugih organizacionih delova u kojima se vrši poljoprivredna proizvodnja.

Zemljište uzeta pod zakup-zakupljeno zemljište (ukupna površina poljoprivrednog, šumskog i neoplodnog zemljišta) odnosi se na površinu zemljišta koje koriste Poljoprivredna gazdinstva (PE), ali su u vlasništvu drugih. To je zbir površina poljoprivrednog zemljišta (korišćenog i nekorišćenog), šumskog i neoplodnog. Zemljište se koristi u zamenu za novac, u zamenu za robu i usluge, besplatno ili slično. Zajedničko zemljište nije obuhvaćeno.

Zakupljeno zemljište (ukupna površina poljoprivrednog, šumskog i neoplodnog zemljišta) odnosi se na površinu zemljišta (poljoprivredno, šumskog i neoplodno zemljište) koje PE-a daje u zakup drugoj privredi u zamenu za novac, roba i usluge, bez naknade ili slično.

Zakupodavci poljoprivrednog zemljišta su: Kosovska agencija za privatizaciju (do faze privatizacije tog poljoprivrednog zemljišta), opština, fizička i pravna lica, poljoprivredne ekonomije itd.

Ukupna površina poljoprivrednog zemljišta koje su domaćinstva koristila za poljoprivrednu proizvodnju u 2014. godini iznosila je 413.635,16 hektara, što pripada 41,8% ukupne površine zemljišta na Kosovu.

Prosečna površina korišćenog poljoprivrednog zemljišta za poljoprivrednu ekonomiju imaju oko 3,2 ha. Poljoprivredne ekonomije ima oko 2-5 ha korišćenog poljoprivrednog zemljišta i čine oko 23,3% ukupne površine.

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

Broj poljoprivrednih ekonomija na Kosovu je 130 775.

Prema podacima dobijenim od Kosovske agencije za privatizaciju (KAP), do sada je privatizovano poljoprivredno zemljište približno 30.217 ha. Dok je približno 40.000 ha poljoprivrednog zemljišta ostalo pod upravom KAP-a.

Prema kategorijama poljoprivrednih kultura ispostavlja se da ima oko 180.381,11 ha njiva;

131.949,39 ha žitarica;

3.215,26 ha vinograda;

3.519,66 ha zasadplantaže voća;

65.099 ha livada i

11.724,27 ha pašnjaka.

Navodnjavanje poljoprivrednog zemljišta

Za održivo korišćenje zemljišta važno je i navodnjavanje zemljišta, gde se iz poljoprivrednog popisa iz 2014. pokazalo da je oko 22.888,06 ha zemljišta pod navodnjavanjem (ne uključujući staklenike od stakla i najlona), dok je potencijalna površina poljoprivrednog zemljišta koja može se navodnjavati pomoću različite opreme, a izvori vode procenjuju se da bude oko 43.490,75 ha.

Podaci iz opštinskih direkcija za poljoprivredu pokazuju da je tokom 2019. godine navodnjavano je oko 17.719 ha. Navodnjavanje, kako je prijavljeno, ostvaruje se na različite načine, poput formalnog navodnjavanja organizovanog preko kompanija za navodnjavanje, neformalnog navodnjavanja, neorganiziranog navodnjavanja i individualnog navodnjavanja koje se vrši iz različitih izvora vode, poput reka, bunara itd.

Prema podacima koje su prikupile opštinske direkcije za poljoprivredu, procenjuje se da su tokom 2019. godine opštine koje imaju najviše navodnjavane površine Prizren, Đakovica, Peć, Klina, Podujevo, Štrpce, Istok, Vučitrn itd. Formalnim i neformalnim navodnjavanjem navodnjavali su se uglavnom usevi poput kukuruza, voća i povrća, uključujući i druge sektore navedene u tabeli o navodnjavanju poljoprivrednog zemljišta. Dok, postoje i opštinski direktori, koji su prijavili da nemaju površinu pod navodnjavanjem.

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

Opština	Izvor navodnjavanja	Navodnjavane kulture- usevi	Navodnjavane površine / ha
Dečane	Beli Drim	Kukuruz, voće, povrće	29
Djakovica	Radoniqi, reke,	Povrće, kukuruz, lubenica	2,030
Glogovac	Ibar-Lepenac	Povrće, kukuruz, deteljina	78
Gnjilane	Bunari	Povrće, sere, otvoreno polje	405
Dragaš	-	-	10
Istok	Beli Drim	Kukuruz, voće, povrće	581
Kačanik	Reke	Kukuruz, pasulj, povrće	467
Klina	Beli Drim	Kukuruz, povrće, voće	1,530
Kosovo Polje	L. Drenica, bunar	Kukuruz, deteljina- lucerna, povrće	135
Kamenica	-	-	27
Mitrovica	Ibar-Lepenac	Povrće, kukuruz	437
Lipljan	Bunar	-	149
Novobrdo	-	-	118
Obilić	Ibar-Lepenac	Kukuruz, voće, povrće	526
Orahovac	Radoniqi	Povrće, kukuruz, lubenica	2,573
Peć	Beli Drim	Kukuruz, voće, povrće	1,614
Podujevo	Lumi Llap, bunar	Povrće, kukuruz, voće	781
Prištia	Ibar-Lepenac	Krompir, kukuruz	220
Prizren	Radoniqi, Dukađini	Kukuruz, povrće, Stočna hrana	2,309
Štimlje	Bunar, reke	Povrće, voće, deteljina	100
Štrpce	RekaLepec,	Kukuruz, povrće, voće	680
Suwareka	Lumenj, bunar	Povrće, voće, deteljina, oranice	452
Uroševac	Lumenj, bunar	Voće, povrće, kukuruz	424
Vitina	Bunar	Lubenica, krompir	336
Vučtrn	Ibar-Lepenac	Krompir, kupus, kukuruz	487
Han Elez	-	-	8

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

Mamuša	Bunar, reke	Povrće, kukuruz	442
Junik	Beli Drim	Deteljina, kukuruz, krompir	237
Gračanica	Reka, bunar	Kukuruz	462
Parteš	Bunar	Povrće, kukuruz, deteljina	72

Navodnjavanje poljoprivrednog zemljišta u opštinama za 2019. Godinu

Gubitak poljoprivrednog zemljišta

Nema tačnih podataka za površinu poljoprivrednog zemljišta izgubljene do sada. Prema Zakonu br.02/L-26 o poljoprivrednom zemljištu - član 8 Vođenje evidencije poljoprivrednog zemljišta 8.1. Pravna lica koja se bave poljoprivrednom delatnošću dužna su da vode evidenciju o poljoprivrednom zemljištu koje koriste ili poseduju. 8.2. Opštinski organ nadležan za poljoprivredu dužan je da vodi evidenciju o neobrađenom zemljištu, zemljištu dato na korišćenje i evidenciji o zemljištu kojoj je promenjeno odredište. 8.3. Nadležni opštinski organ šalje ove podatke Ministarstvu na njegov zahtev. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja je, na osnovu ovih zakonskih obaveza, zatražilo od nadležnog opštinskog organa za poljoprivredu da te podatke dostavi Ministarstvu, ali se tako nešto nije dogodilo.

Korišćenje poljoprivrednog zemljišta za poljoprivrednu proizvodnju

Prema podacima Ankete poljoprivredne ekonomije, ukupno korištena površina poljoprivrednog zemljišta nije imala velike promene i bio je približan trend korišćenja za ovaj vremenski period. U 2016. godini ukupna korišćena površina poljoprivrednog zemljišta iznosila je 415.826 ha, dok je u 2017. došlo do blagog povećanja, koje se nastavlja povećavati u 2018. godini, gde je površina iznosila 418.582 ha. Povećanje upotrebe poljoprivrednog zemljišta nastavljeno je i u 2019. godini i u ovom slučaju površina je dostigla 420.141 ha, što pokazuje promenu u 2019. u odnosu na 2018. za 0,4%.

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

Korišćenje poljoprivrednog zemljišta po kategorijama

	2016	2017	2018	2019	Promena a '19-'18	Promena '19/'18 në %	Učešće u % 2019
Obradivo zemljište- oranice - njive	187,22 3	186,95 4	188,35 9	188,36 5	5.7	0.0	44.8
отвореном пољу (први усев)							
-Od toga sa povrćem na otvorenom polju (prvi usev-kultura)	7,864	8,033	7,818	8,319	501.0	6.4	
-Od toga sa povrćem u plastenicima (prvi usev)	457	467	468	518	49.7	10.6	
Vrt-bašta	994	1,199	1,003	1,122	119.1	11.9	0.3
Plantaže voća	5,493	6,247	7,687	9,244	1,557.3	20.3	2.2
Plantaže vinograda	3,112	3,199	3,272	3,367	95.3	2.9	0.8
Rasadnici	196	159	109	111	1.8	1.6	0.0
Livade i pašnjaci (uključujući zajedničko zemljište)	218,80 8	218,31 4	218,15 2	217,93 2	-220.2	-0.1	51.9
Ukupna iskorištena površina poljoprivrednog zemljišta	415,82 6	416,07 2	418,58 2	420,14 1	1,559.1	0.4	100

Izvor : ASK – Anketa poljoprivrednih ekonomija ('16,'17,'18,'19)

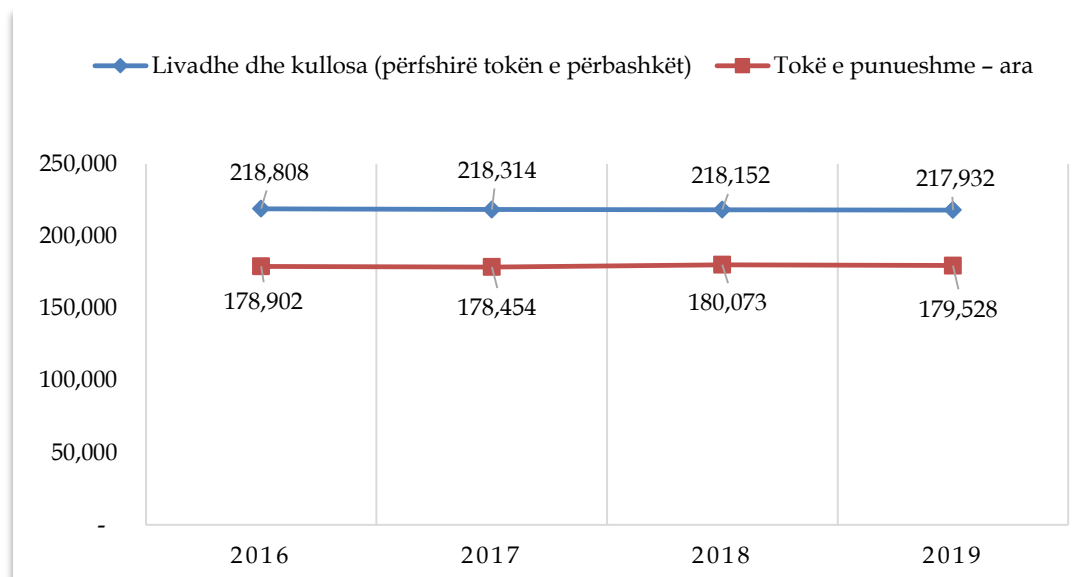
KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

* Statistika prikazana u ovoj tabeli predstavljena je na osnovu grupisanja kao u AEB ASK-a i ima razlike sa podacima predstavljene u potpoglavljima 2.3.2 i 2.3.3 zbog promene grupisanja (npr. Jagode u potpoglavlju 2.1 prema Grupacija KAS je kategorizovana u povrću, dok u potpoglavlju 2.3.3 je predstavljena u voću).

Najveću površinu korišćenog zemljišta zauzimaju livade i pašnjaci (uključujući zajedničko zemljište), što čini 51,9% ukupne površine poljoprivrednog zemljišta. Ova kategorija zemljišta za ovaj vremenski period primećeno je da nije bilo značajnih promena. U 2019. godini ova površina iznosila je 217.931 ha, što predstavlja smanjenje u odnosu na 2018. godinu za 0,1%.

Nakon livada i pašnjaka, najveća površina kao i ostalih godina i 2019. ima kategoriju obradivog zemljišta - oranica-njiva, sa učešćem od 44,8%, što predstavlja površinu od 188.365 ha, što uključuje i površinu povrća u otvoreno polje (prvi usev) i plastenike (prvi usev).

Obradivo zemljište – oranice-njive (isključujući povrće) i livade i pašnjake

Izvor: ASK – Anketa poljoprivredne ekonomije ('16,'17,'18,'19)

U okviru površina obradivog zemljišta-njiva takođe uključuje povrće na otvorenom polju takođe kao prvi usev (8.319 ha) i povrće u plastenicima takođe kao prvi usev (517 ha). U 2019. godini površina povrća se povećala u odnosu na druge godine, pa je u odnosu na 2018. ova površina povećana za 6,4%. Čak i na površini sa plastenicima došlo je do

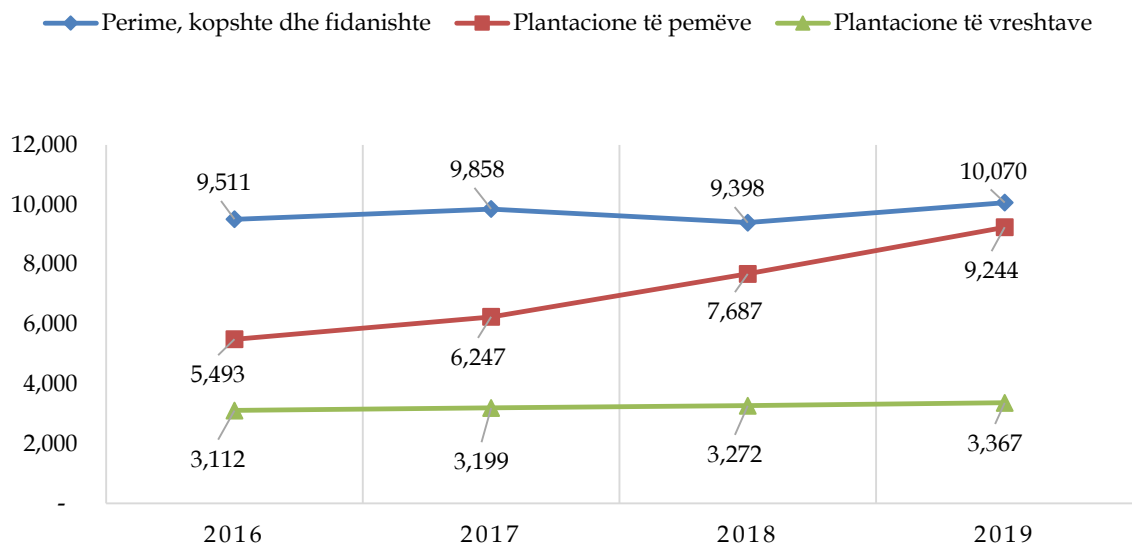
KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

povećanja površine u poređenju sa drugim godinama koje su predstavljene u gornjoj tabeli i na sledećoj slici. Podaci pokazuju da je u 2019. godini u odnosu na 2018. godinu došlo do povećanja površine obrađene povrćem u plasteniku kao prvi usev za 10,6%. Najmanja površina sa baštama predstavljena je 2016. godine sa 994 ha, nastavljajući da se povećava u narednim godinama. U 2019. godini ova površina je iznosila 1.122 ha, što predstavlja povećanje od 11,9% u odnosu na 2018.

Površina plantaža - zasada voća u 2016. godini iznosila je 5.493 ha, sa stalnim rastom do 2019. godine, kada je ova površina dostigla 9.244 ha. U 2019. godini imamo povećanje od 20,3% u odnosu na 2018.

Što se tiče površine vinograda, nemamo značajnijih promena u periodu 2016-2019. Povećanje površina vinograda predstavljeno je u 2019. godini što pokazuje povećanje u odnosu na 2018. godinu za 2,9%.

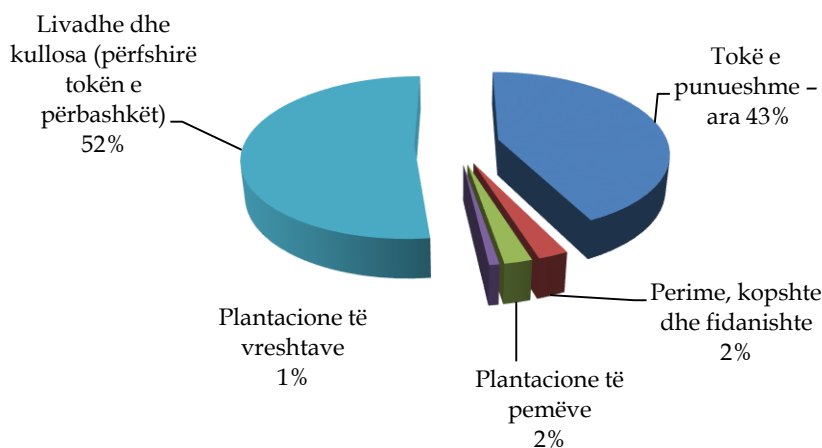
Povrće, bašte i rasadnici, plantaže-zasadi voća i vinograda

Izvor: ASK - Anketa poljoprivredne ekonomije ('16,'17,'18,'19)

Kada govorimo o korišćenju poljoprivrednog zemljišta u 2019. godini prema kategorijama, imamo ovu podelu: livade i pašnjaci (uključujući zajedničko zemljište) sa učešćem od 52%, obradivo zemljište-njive 43%, povrće (na otvorenom polju i u plastenicima kao prvi usevi), bašte i rasadnici 2%, plantacije-zasadi voća 2% kao i zasadi vinograda 1%.

Korišćenje poljoprivrednog zemljišta po kategorijama, 2019

Izvor: ASK - Anketa poljoprivredne ekonomije ('16,'17,'18,'19)

Veličina farme

Ukupno obradivo zemljište-njive na Kosovu iznosi 44,8%, što uključuje i površinu zemljišta, koja se redovno obrađuje različitim poljoprivrednim kulturama ili je zasađena određenim redosledom useva. Površina obradivog zemljišta odnosi se na glavnu površinu tokom godine poljoprivredne proizvodnje. U 2019. godini ukupno obradivo zemljište iznosi 0,11 ha po glavi stanovnika, dok je prosek ukupne površine poljoprivrednog zemljišta po glavi stanovnika je 0,24 ha.

Veličina ekonomija prema površini obradivog zemljišta-2019

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

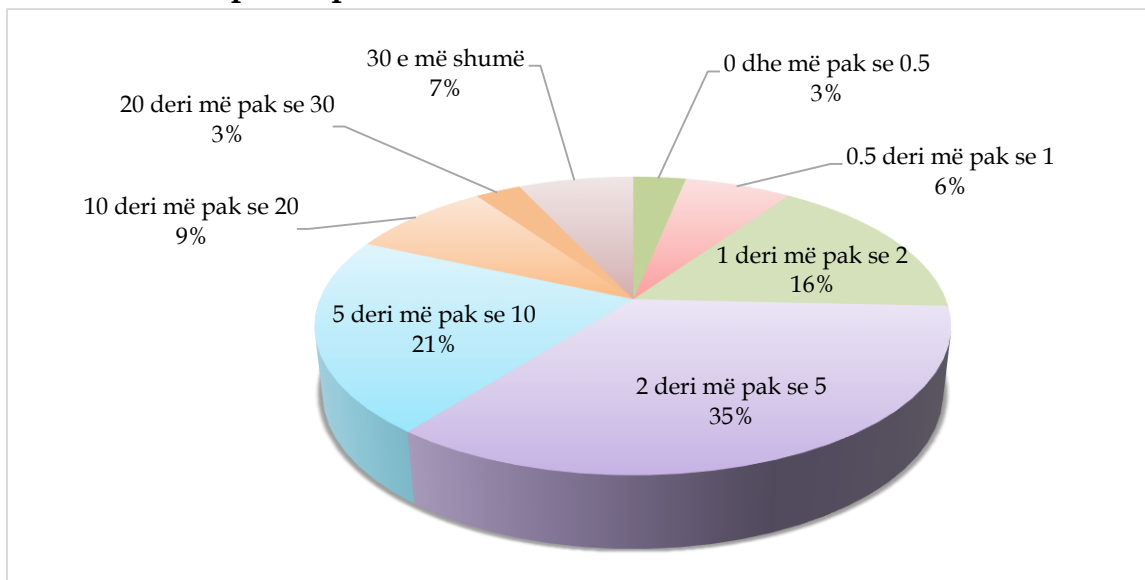
Veličina farme	Površina (ha)	Učešće (%)	Br. poljoprivredni h ekonomija	Učešće (%)
0 i manje od 0.5	5,929	3.17	32,020	30.41
0,5 do manje od 1	12,065	6.45	18,355	17.43
1 do manje od 2	30,123	16.11	23,022	21.87
2 do manje od 5	65,202	34.86	24,231	23.01
5 do manje od 10	39,533	21.14	6,013	5.71
10 do manje od 20	16,013	8.56	1,203	1.14
20 do manje od 30	5,146	2.75	245	0.23
30 i više	13,016	6.96	200	0.19
Ukupno*	187,026	100	105,289	100

Izvor: ASK - Anketa poljoprivredne ekonomije 2019

*Nisu uključene Poljoprivredne Ekonomije - EB severnih opština

Na Kosovu, veličina farme od 2 do manje od 5 ha predstavlja 35% ukupne površine obradivog zemljišta-njive, zatim sledi veličina od 5 do manje od 10 ha (21%), veličine 1 do manje od 2 ha (16%) i druge veličine sa manjim učešćem, gde je veličina sa najmanjom površinom od 0 do manje od 0,5 ha.

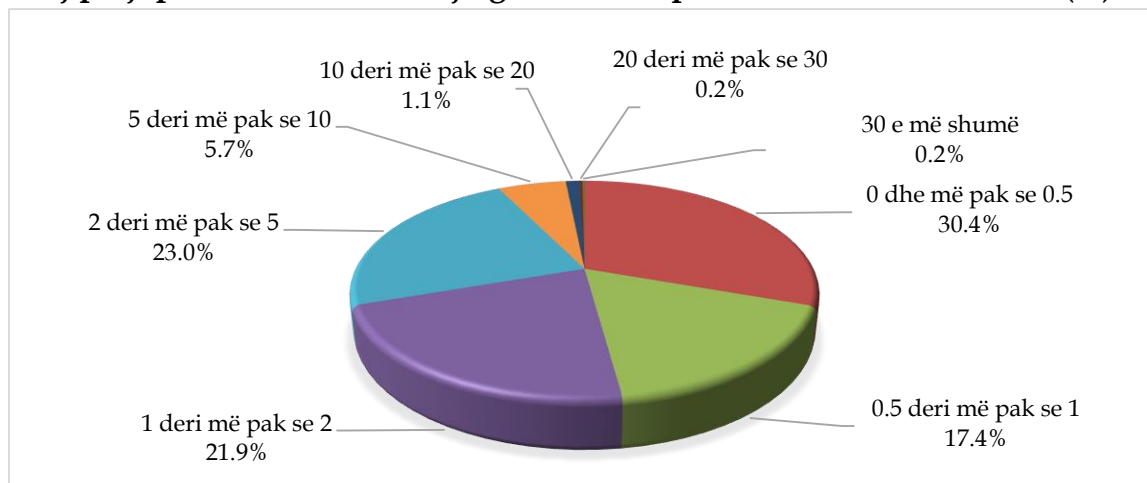
Veličina farme prema površini 2019, u%

Izvor: ASK – Anketa poljoprivredne ekonomije 2019

Najveći broj poljoprivrednih gazdinstava nalazi se na farmama veličine 0 do manje od 0,5 ha (30,4%), zatim slede veličine 2 do manje od 5 ha (23,0%), veličine 1 do manje od 2 ha (21,9%) i druge grupe . Najmanji broj poljoprivrednih gazdinstava je u veličinama: 20 do više od 30 ha (0,2%) i 30 i više (0,2%).

Broj poljoprivrednih ekonomija-gazdinstava prema veličini farme 2019, (%)

Izvor: ASK – Anketa poljoprivredne ekonomije 2019

Relevantni politički dokumenti, zakoni i podzakonski akti

Dokument politike, zakon ili podzakonski akt	Veza (link) sa politikom ili planski dokument putem Interneta ili pravnih akata u Službenom listu	Institucija(-je) državni(e) odgovorn(e) za sprovođenje	Uloga i zadaci institucije(-ja)
Strategija konsolidacije komasacije zemljišta 2010-2020	http://www.kryeministri-ks.net/repository/docs/Strategjia_per_Konsolidimin_e_Tokes_2010-2020.pdf	MPŠRR MSPPI Kosovska katastarska agencija; Opštine	Uređenje zemljišta Odobranje opštinskih razvojnih planova Nadzor nad registracije katastarskih podataka Registracija podataka u RDPP(Registracija podataka o pravima na nepokretnostima RPPNP)
Nacionalna strategija za imovinsk	http://kryeministri-ks.net/ep-content/uploads/docs/National_Strategy_and_Annexes_ALB.pdf	AKP-KAP(Kosovska Agencija za	Odgovoran za administraciju i upravljanje

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

<p>a prava na Kosovu</p>		<p>Privatizaciju)</p> <p>MSPPI</p>	<p>(privatizaciju)) poljoprivrednog zemljišta u društvenoj svojini; Odgovoran za kreiranje politike, sprovođenje zakona i nadzor nad aktivnostima zaštite životne sredine, uključujući vodene resurse, vazduha, tla i biodiverzitet a, Urbanističko i ruralno prostorno planiranje, izrada zonske mape-karte Kosova, određivanje zaštićenih područja i administracij</p>
---------------------------------	--	------------------------------------	---

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

			u katastarskog sistema i standarda
Zakon br. 02/L-26 Za poljoprivredno zemljište	https://gzk.rks.gov.net/ActDetail.aspx?ActID=2450	MPŠRR	Izrada politika i zakona o korišćenju, zaštiti i zakupu poljoprivrednog zemljišta, kao i nadzor nad sprovođenjem Zakona.
		MSPPI	Izrada Prostornog plana Kosova i Zonske mape Kosova. Čini praćenje ocene zakonitosti odluka Skupštine opštine u vezi sa promenom odredišta poljoprivrednog zemljišta na zemljištu

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

<p>Zakon br. 04/L-040 Za regulisanje poljoprivrednog zemljišta</p>	<p>https://gzk.rks.gov.net/ActDetail.aspx?ActID=2804</p>	<p>MPŠRR</p> <p>MSPPI</p> <p>KAK</p> <p>Opštine</p>	<p>Nadzor sprovođenja Zakona o uređenju zemljišta;</p> <p>Izrada Zonske mape Kosova u kojoj su definisana područja u kojima će se razvijati projekti uređenja zemljišta;</p> <p>Nadgleda katastarski sistem kosovskih opština na koje se odnose projekti konsolidacije zemljišta-komasacije;</p> <p>Izrada opštinskih razvojnih planova i opštinske mape</p>
--	--	---	--

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

			zoniranja, u kojoj je predviđeno razvoj projekata uređenja zemljišta, angažuje komisiju za uređivanje zemljišta i daje podatke za razvoj projekata i registraciju u RPPNP.
Zakon br. 03/L-029 Za poljoprivrednu inspekciju	https://gzk.rks.gov.net/ActDetail.aspx?ActID=2609	MPŠRR Opštine	Mbikqyrja e zbatimit të Ligjit për Tokat Bujqësore Nadzor sprovođenja Zakona preko opštinskih inspektora
Zakon br. 2003/3 Za Kosovske šume	https://gzk.rks.gov.net/ActDetail.aspx?ActID=2566	MPŠRR	Odgovoran za davanje saglasnosti za promenu odredišta šumskog zemljišta za

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

			Zonske mape opštine.
Zakon Br.06/L - 092 Za davanje na korištenje i razmena nepokretne imovine opštine	https://gzk.rks.gov.net/ActDetail.aspx?ActID=18917	Opštine	Odgovoran za davanje na korišćenje i razmenu nepokretne imovine opštine, uključujući poljoprivredno zemljište i sticanje prava svojine za opštine na imovini, kojima upravlja državna institucija, radi ispunjenja opšteg javnog interesa.
Zakon Br. 03/L-025 Za zaštitu životne sredine	https://gzk.rks.gov.net/ActDetail.aspx?ActID=2631	MSPPI	Racionalno korišćenje prirodnih resursa i ograničenje emisija zagađenja životne sredine,

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

			<p>zone vrši se u skladu sa nacionalnim planom razvoja ekonomskih zona koji je odobrila Vlada i odgovarajućim opštinskim i centralnim prostornim planovima, kao i zakonodavstvo na snazi koje uređuje oblast planiranja korišćenja poljoprivrednog i šumskog zemljišta.</p>
<p>Zakon br. 06/L-005 Za porez na nepokretnu imovinu</p>	<p>https://gzk.rks.gov.net/ActDetail.aspx?ActID=15984</p>	<p>MFPT</p>	<p>Odgovoran je za izradu politika i zakona o porezu na nepokretnosti - neobrađenog poljoprivrednog zemljišta</p>

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

			i za nadzor administracij e poreza na imovinu.
Zakon br. 04/L-034, Za Kosovsku agenciju za privatizaciju izmenjen i dopunjen Zakonom br.06/L-023 za izmenu i dopunu Zakona br.04/L-034 za Kosovsku agenciju za privatizaciju izmenjen o i dopunjen o Zakonom br.04/L-115 i Zakonom	https://gzk.rks-gov.net/ActDetail.aspx?ActID=2773	KAP	Odgovoran za administraciju, uključujući autorizaciju prodaje, prenos i / ili likvidacija društvenih preduzeća (uključujući i poljoprivredno zemljište) do prodaje ili rešenje na drugi način.

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

br.05/L-080			
Zakon br. 04/L-013 Za katastar	https://gzk.rks.gov.net/ActDetail.aspx?ActID=2757	KKA Katastarske opštinske kancelarije	Održava katastar nepokretnosti, vrši državna i katastarska merenja, geodetske i katastarske poslove, kao i dobit. Registraciju, čuvanje, održavanje i korišćenje katastarskih podataka.
Zakon Br.06/L-024 Za Tretiranje gradnje bez dozvole(n e legalna gradnja)	http://gzk.rks.gov.net/ActDetail.aspx?ActID=17767	MSPPI	Odgovorana za opštu koordinaciju nezakonitih postupaka, izradu politika, održavanje registra, održavanje i upravljanje registrom gradnje bez dozvole

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

		Opštine	(nelegalne gradnje), stvaranje održavanja i administrirane baze podataka o legalizaciji, registracija i tretman građevina III kategorije itd. Odgovoran za sprovođenje Zakona za kategorije I i II nelegalne gradnje.
Zakon br. 03/L-040 Za lokalnu samoupravu	https://gzk.rks.gov.net/ActDetail.aspx?ActID=2530	MPŠRR MULS	A) Lokalni ekonomski razvoj; b) Urbano i ruralno planiranje; c) korišćenje zemljišta i razvoj;
Zakon br. 05/L-087 Za prekršaje	https://gzk.rks.gov.net/ActDetail.aspx?ActID=12839	MPŠRR	Usklađivanje kaznenih odredbi Zakona o poljoprivrednom zemljištu sa

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

			kaznenim odredbama Zakona o prekršajima
<p>Administrativno uputstvo MAbr.36/06, Za rekultivaciju poljoprivrednog zemljišta</p>	<p>https://www.mbpzhr-ks.net/repository/docs/967564_Udh_Ad_36-2006-shqip.doc</p>	<p>MPŠRR Opštine</p>	<p>Uređuje metodologiju izrade projekata za rekultivaciju prema članu 18. Zakona o poljoprivrednom zemljištu, koji vazi samo za projekte za rekultivaciju poljoprivrednog zemljišta, koji podleže privremenoj promeni odredišta prema članu 17. Zakona o poljoprivrednom zemljištu.</p>
<p>Administrativno uputstvo MA-br.37/06, Za zaštitu poljoprivrednog zemljišta</p>	<p>https://www.mbpzhr-ks.net/repository/docs/350155_Udh_Ad_37-2006_shqip.doc</p>	<p>MPŠRR Opštine</p>	<p>Uređuje preduzimanje mera za:</p> <p>a. Sprečavanje nepopravljivih oštećenja zemljišta</p>

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

<p>ednog zemljišta od erozije</p>			<p>og gubitka plodnog sloja poljoprivrednog zemljišta zbog neodgovarajuće poljoprivredne prakse.</p> <p>b. Da pomaže korisnike i vlasnike poljoprivrednog zemljišta u održivom očuvanju plodnog sloja poljoprivrednog zemljišta</p> <p>c. Da bi im omogućili nadležnim organima da primene i podrže mere zaštite poljoprivrednog zemljišta od erozije.</p>
<p>Administrativno</p>	<p>https://www.mbpzhr-ks.net/repository/docs/743562_Udh_Ad.38-2006_shqip.doc</p>	<p>MPŠRR PIK Opštine</p>	<p>Redovna kontrola plodnosti</p>

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

<p>uputstvo MA- br.38/06, Za kontrolu plodnosti poljoprivrednog zemljišta</p>		<p>poljoprivrednog zemljišta za:</p> <p>a. Sprečavanje nepopravljivog gubitka plodnosti zemljišta zbog neodgovarajućeg poljoprivredne prakse i đubrenja;</p> <p>b. Da pomaže vlasnike i korisnike poljoprivrednog zemljišta da na održiv način da se očuva i poboljša plodnost tla;</p> <p>c. Da osigura pravilnu upotrebu mineralnih i organskih đubriva; i</p> <p>d. Da da pregled</p>
--	--	--

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

			plodnosti tla za poljoprivredno planiranje od strane nadležnih organa.
Administrativno uputstvo MA-br.41/06, Za promenu odredišta poljoprivrednog zemljišta	https://www.mbpzhr-ks.net/repository/docs/959069_Udh_ad.41-2006_shqip.doc	MPŠRR Opštine	Određuje postupak i kriterijume odlučivanja za trajnu ili privremenu promenu odredišta poljoprivrednog zemljišta. Predviđena procedura posebno zahteva blisku saradnju relevantnih tela nadležnih za prostorno planiranje i poljoprivred u.
Administrativno uputstvo MA -	https://mmph.rks.gov.net/repository/docs/ministri-ua-11-15_349177.pdf	MSPPI MPŠRR	Nad osnovnim elementima i zahtevima za

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

<p>br.11/2015 (MSPP) - O osnovnim elementi ma i zahtevim a za izradu, spr -ovođenje i praćenje opštinsk- og razvojnog plana</p>		<p>izradu, sprovođenje i praćenje opštinskog razvojnog plana.</p> <p>Svrha ovog U.A.-a je određivanje sadržaja i osnovnih uslova za izradu, sprovođenju i praćenje Opštinskog razvojnog plana.</p> <p>Svi delovi Opštinskog razvojnog plana moraju biti međusobno usklađeni, a svi delovi u skladu sa planom planiranja korišćenja zemljišta i svim sektorskim razvojnim planovima.</p>
--	--	---

Glavni problem, uzroci i efekti

Drvo problema, koje predstavlja glavni problem, njeni uzroci i efekti

<p>Efektet</p>	<p><u>Pravila se ne sprovode kako treba - Pravila su nekompletirana</u> Gubitak poljoprivrednog zemljišta i smanjenje površine poljoprivrednog zemljišta za njegovo korišćenje za poljoprivrednu proizvodnju; Fragmentacija poljoprivrednog zemljišta; Degradacija poljoprivrednog zemljišta; Degradacija pašnjaka u društvenom vlasništvu, loše upravljanje i neprimenjivanje melioracija i druge agrotehničke mere pašnjaka u društvenom vlasništvu.</p>
<p>Glavni problem</p>	<p>Neodrživo upravljanje poljoprivrednog zemljišta</p>

<p>Uzroci</p>	<p><u>Pravila se ne primenjuju kako treba:</u></p> <p>Nepotpuna primena zakona o poljoprivrednom zemljištu i zakonodavstva o prostornom planiranju:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Opštine prilikom izrade opštinskih razvojnih planova nisu dobile saglasnost od MPŠRR-a u Nacrtima opštinskih razvojnih planova, ali samo od MŽSPPI; • Neprovođenje opštinskih razvojnih planova i urbanističkih planova od strane nadležnih opštinskih organa; • Neadekvatan nadzor MPŠRR-a preko inspektora i drugih ovlašćenih tela za nadzor nad primenom Zakona o poljoprivrednom zemljištu; • Promena odredišta poljoprivrednog zemljišta i neprijavljivanje opština za ovo kod MPŠRR; • Pretvaranje poljoprivrednog zemljišta u građevinsko bez dozvole ovlašćenih organa; • Korišćenje zemljišta u nepoljoprivredne svrhe pod sistemima za navodnjavanje; • Korišćenje poljoprivrednog zemljišta za izgradnju pod merom konsolidacije-komasacije; • Nepripremljenost zonske mape Kosova i zonskih mapa opština; • Nedostatak inspektora poljoprivrednog zemljišta i drugih ovlašćenih organa za nadzor nad sprovođenjem zakona; • Neispunjavanje dužnosti od strane opštinskih inspektora; • Neprimenjivanje ekoloških mera za zaštitu od erozije, poplava, nepravilne upotrebe poljoprivrednih inputa; • Loše upravljanje i neprimenjivanje melioracija i drugih agrotehničkih mera društvenih pašnjaka. <p>Nepravilno i neodrživa administracija i upravljanje poljoprivrednog zemljišta u društvenoj svojini:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Nedostatak strategije za upravljanje poljoprivrednim zemljištem u društvenoj svojini; • Nedostatak jednog ekonomskog programa - investicionog programa za poljoprivredno zemljište, koje je ponuđeno-tenderisana za privatizaciju;
----------------------	---

Uzroci problema

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

	<ul style="list-style-type: none">• Tenderisanja velikih površina poljoprivrednog zemljišta i korišćenje za nepoljoprivredne aktivnosti;• Nedostatak nadzora / upravljanja od strane Kosovske povereničke agencije-KPA / Kosovska agencija za privatizaciju-KAP tokom i nakon privatizacije poljoprivrednog zemljišta;• Nedostatak postavljanja minimalne referentne cene za privatizaciju poljoprivrednog zemljišta;• Privatizacija poljoprivrednog zemljišta bez Specijalne metode Spin Of;• Privatizacija poljoprivrednog zemljišta privatnih vlasnika, koji posjeduju rješenja iz mere komasacije za svoju imovinu.
	<p><u>Pravila su nekompletirana</u></p> <p>Promene u zakonodavstvu za prostorno planiranje</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Nespecifična definicija obaveze dobijanja saglasnosti od MPŠRR za Opštinski razvojni plan za promenu odredišta poljoprivrednog zemljišta. <p>Nedostaci u sadašnjem pravnom okviru za poljoprivredno zemljište</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Nejasno definisanje nadležnosti centralnog i lokalnog nivoa (u vezi sa odobravanjem nacrtu razvojnog plana za promenu odredišta poljoprivrednog zemljišta za kategoriju I-IV i šumskog zemljišta na zemljištu u nepoljoprivredno-šumarske svrhe, praćenje primene Zakona preko inspektora ili drugih ovlašćenih organa;▪ Trenutni pravni okvir na Kosovu ne zabranjuje fragmentaciju poljoprivrednog zemljišta osim u zemljištu koje je pod merom komasacije;▪ Postojeći zakon o poljoprivrednom zemljištu ne predviđa osnivanje Fonda za poljoprivredno zemljište;▪ Sadašnji zakon o poljoprivrednom zemljištu ne reguliše prava stranih fizičkih lica da budu vlasnici poljoprivrednog zemljišta na Kosovu;

Pravila se ne sprovedu kako treba-

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Postojeći zakon o poljoprivrednom zemljištu ne definiše jasno nadležnosti institucija u upravljanju pašnjacima u društvenoj svojini; ▪ Postojeći zakon o poljoprivrednom zemljištu ne reguliše administraciju i upravljanje poljoprivrednim zemljištem kojim trenutno upravlja Poljoprivredni Institut Kosova-PIK.
--	---

Neadekvatno sprovođenje zakonodavstva za poljoprivredno zemljište i zakonodavstva za prostorno planiranje

U skladu sa Zakonom br. 02/L-26 o poljoprivrednom zemljištu (član 10 tačka 3), opština prilikom izrade opštinskog razvojnog plana mora dobiti saglasnost MPŠRR-a . Međutim, od 2007. godine, kada su opštine počele da primenjuju svoje planove na osnovu Zakona br. 2003/14, za prostorno planiranje, opštine su dobile saglasnost samo od MŽSPPI-a za Opštinski razvojni plan (ORP), koji bi trebalo da bude u skladu sa Prostornim planom Kosova. Opštine, koje nemaju odobren ORP, poljoprivredno zemljište su pretvorili u svrhu nepoljoprivrednog zemljišta odlukom Skupštine opštine, na osnovu člana 44. stav 44. tačka 1, Zakona br.02/L-26 o poljoprivrednom zemljištu. U skladu sa članom 81 obavezne provere zakonitosti, Zakon br.03/L-040, o lokalnoj samoupravi, "Službeni list Republike Kosovo", br.28/04 Juna 2008", ove odluke je Ministarstvo administracije lokalne samouprave (MALS) poslalo ih je u MPŠRR radi provere zakonitosti. Na osnovu Izveštaja o sprovođenju Zakona br.02/L-26 o poljoprivrednom zemljištu Parlamentarne komisije za poljoprivredu, šumarstvo, ruralni razvoj, životnu sredinu i prostorno planiranje, MŽSPPI- ja, u suprotnosti Zakona o poljoprivrednom zemljištu, izdala saglasnost za opštinske razvojne planove za proširenje urbanog područja u poljoprivredno zemljište pod merom komasacije i pod sistemom navodnjavanja. U skladu zakonskim odredbama na snazi, član 9. Zakona br. 04/L-159, o ekonomskim zonama i zakonom o poljoprivrednom zemljištu br.02/L-26, opštine su poslale u MPŠRR zahtev za promenu odredišta poljoprivrednog zemljišta u zemljište za svrhe nepoljoprivrednog zemljišta u cilju stvaranja ekonomskih zona. Na osnovu Zakona br. 04/L-174, o prostornom planiranju, član 13, MŽSPPI je u obavezi da izradi Zonskuu mapu-kartu za Kosovo, koja je izrađena kao nacrt Zonske mape Kosova od radne grupe.

Prema članu 16, opštine moraju pripremiti opštinske zonske mape bez obzira na Zonsku kartu Kosova, koja definiše korišćenje poljoprivrednog zemljišta u poljoprivredne i nepoljoprivredne svrhe, ali neke od opština su u procesu izrade opštinskih zonskih mapa.

Opštine koje su u procesu izrade zonskih karata su: Peć, Dečane, Đakovica, Uroševac, Glogovac, Podujevo, Gnjilane, Lipljan, Kosovo Polje, Prizren i Priština. Sve opštine na

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

Kosovu su odobrile opštinske razvojne planove, sa izuzetkom opština: Zubin Potoku, Leposavić, Zvečani i Severna Mitrovica, koje su u fazi procesa njihove izrade.

Prema članu 8 Zakona br.02/L-26 o poljoprivrednom zemljištu, opštine su dužne da izveštavaju u MPŠRR o neobrađenom zakupljenom zemljištu i površini poljoprivrednog zemljišta, koja je promenjena iz poljoprivrednog u građevinsko. Međutim, opštine nisu izveštavali do sada nikada u MPŠRR, za tako nešto iako je Ministarstvo podnela neke zahteve.

Član 15, Zakon br.02/L-26 o poljoprivrednom zemljištu zabranjuje promenu odredišta poljoprivrednog zemljišta na zemljištu u nepoljoprivredne svrhe. Uprkos tome, ovo nije poštovano od nekih opština, kao npr. opštine Prizren, Orahevec, Đakovica, Obilić, Vučitrn, Mitrovica i Glogovac, koje su promenile odredište poljoprivrednog zemljišta pod sistemima za navodnjavanje (Radonići i Iber Lepenci).

Prema članu 30. Zakona br. 04/L-40 o uređenju zemljišta, pod merom uređenja zemljišta, u kojoj se vrši uređenje zemljišta, nije dozvoljeno menjati oblik, smer i smanjivati površinu katastarskih parcela osim u slučaju pismena saglasnost Komisije za uređivanje zemljišta, koja je bila funkcionalna tamo gde su razvijeni projekti uređenja zemljišta.

Gore navedena odredba se ne odnosi na površine veće od 1ha. Dok je, prema zakonu br. 02/L-26 o poljoprivrednom zemljištu u sistemu navodnjavanja, zabranjeno menjati odredište poljoprivrednog zemljišta u građevinsko zemljište, osim izgradnje objekata od posebnog javnog značaja.

Na osnovu Zakona br.0/ L-26 o poljoprivrednom zemljištu, član 38, Ministarstvo je dužno da vrši nadzor nad primenom ovog zakona i odredbi donetih na osnovu njega putem inspekcije za poljoprivredu i drugih ovlašćenih organa (opštinski inspektori za poljoprivredu , opštinski građevinski inspektori). Uprkos ovoj obavezi, u nedostatku inspektora poljoprivrednog zemljišta i drugih ovlašćenih organa, MPŠRR nije bilo u mogućnosti da izvrši odgovarajući nadzor nad primenom Zakona.

S druge strane, opštine nisu sprovele zakonodavstvo preko svojih inspektora u zaštiti poljoprivrednog zemljišta od neplanirane urbane izgradnje, degradacije, zagađenja, erozije poljoprivrednog zemljišta, kao i nekontrolisane upotrebe inertnih materija-agregata (površinski minerali: kamenje, pesak, šljunak) itd.)

Neprimenjivanje ekoloških mera za zaštitu od erozije, poplava, neispravna upotreba poljoprivrednih inputa

Preduzimanje ekoloških mera delimično se ostvaruje kao npr. čišćenje korita i regulacija rečnih obala, regulacija i otvaranje novih kanala za navodnjavanje i odvodnjavanje u nekim opštinama, pošumljavanje novih površina u cilju zaštite od erozije i proizvodnje zelene mase i drvene mase, registracija poljoprivrednih inputa na osnovu važećeg zakona, kao i praćenje njihove upotrebe od strane poljoprivrednika putem inspektorata.

Nerealizacija na željenom nivou nastala je kao rezultat nedostatka projekata, fondova-sredstava, prepreka u vezi sa imovinskim pitanjima itd.

Loše upravljanje i neprimenjivanje melioracija i drugih agrotehničkih mera pašnjaka u društvenoj svojini

Neprimenjivanje meliorativnih mera i drugih agrotehničkih mera je kao posledica nedostatka projekata, sredstava i ne jasna definicija upravljanja pašnjacima u društvenom vlasništvu.

Nepravilna administracija i neodrživo upravljanje poljoprivrednog zemljišta u društvenoj svojini

Proces administracije, upravljanja i privatizacije poljoprivrednog zemljišta na Kosovu počeo je osnivanjem Kosovske povereničke agencije-KPA opisane u uredbama UNMIK-a br.2002/12, 2002/13 i 2003/13 i promenjeno Uredbom 2005/18.

Kosovska agencija za privatizaciju je nezavisno javno telo i vrši svoje funkcije i odgovornosti na potpuno nezavisan način, na osnovu Zakona br. 04/L-034 o KAP. KAP vrši privatizuju društvene imovine na celoj teritoriji Republike Kosovo i ovaj mandat proizilazi iz Ustava Republike Kosovo i Skupštine Kosova, kroz Zakon KAP-a. Proces privatizacije društvenih preduzeća i njihove imovine, odvija se u skladu sa Zakonom KAP-a na celoj teritoriji Republike Kosovo i proširio je svoju vlast u celoj zemlji kroz svojih pet regionalnih kancelarija (Priština, Gnjilane, Prizren, Peć i Mitrovica), kao i dve otvorene i funkcionalne satelitske kancelarije u naseljima sa većinskim srpskim stanovništvom u Štrpce i Leposaviću .

U skladu sa ciljevima predstavljenim u izveštaju Plana rada za 2019. godinu, KAP je nastavila sa procesom privatizacije zemljišta i imovine u društvenom vlasništvu kako bi osigurala kontinuitet postojećih aktivnosti ili promenila vrstu poljoprivrednih aktivnosti preduzeća, u kako bi se obezbedio viši nivo efikasnosti.

Najveća prodana površina poljoprivrednog zemljišta po hektaru bila je u regionu Peći (11.407 ha), sa udelom u ukupnom privatizovanom zemljištu od 38%, Prizrenu (6.567 ha)

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

22%, Mitrovici (6.305 ha) ili 21%, Gnjilane (3.199 ha) 11% i Priština (2.739 ha) koje su imale udeo od 9%.

U sledećoj tabeli je prikazana prodaja poljoprivrednog zemljišta na Kosovu za period 2005-2019.

Prodaja poljoprivrednog zemljišta na Kosovu 2005-2019

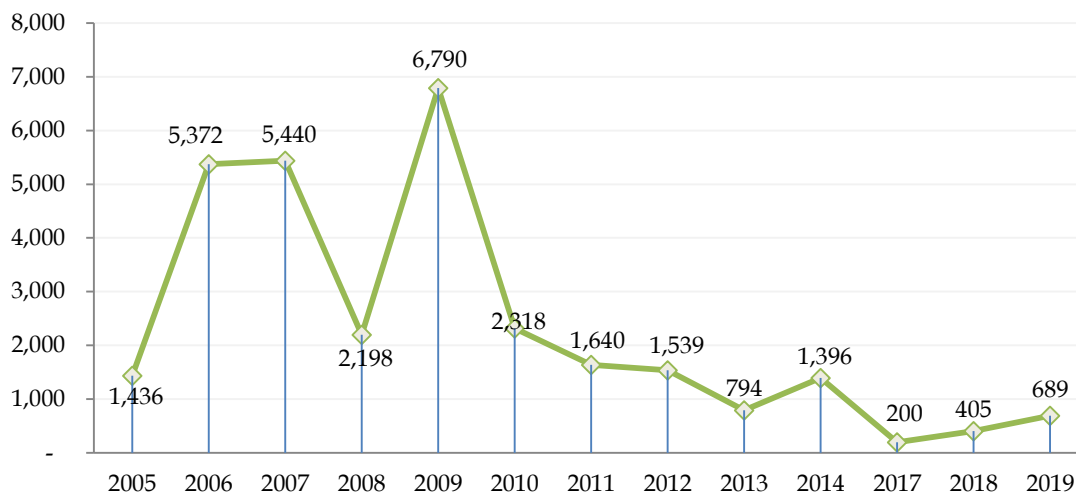
Region	Površina u Ar	Površina u ha	Prodate površine (%)	Prosečna prodajna cena €/Ar	Prosečna prodajna cena €/ha	Ukupna vrednost prodaje u €	Vrednost prodaje (%)
Priština	273,894	2,739	9	228	22,784	62,402,831	43
Peć	1,140,676	11,407	38	24	2,377	27,118,877	19
Prizren	656,738	6,567	22	44	4,412	28,973,658	20
Gnjilane	319,851	3,199	11	52	5,231	16,730,996	12
Mitrovica	630,511	6,305	21	15	1,484	9,355,898	6
Ukupno	3,021,670	30,217	100	73	7,258	144,582,260	100

Izvor: Kosovska agencija za privatizaciju (KAP)

U 2005. godini privatizovano je 1.436 ha poljoprivrednog zemljišta ili 4,8% od ukupno privatizovanog poljoprivrednog zemljišta. U 2006. i 2007. godini broj hektara privatizovanog zemljišta iznosio je 5.372 ha i 5.440 ha, respektivno, sa udelom od po 18%. Jedna veća prodaja poljoprivrednog zemljišta bila je 2009. godine, gde je privatizovano 6.790 ha, sa većim udelom u odnosu na druge godine. Od 2010. godine, bilo je manje prodaje poljoprivrednog zemljišta od strane AKP-a, pa je od ove godine, kada je prodaja poljoprivrednog zemljišta iznosila 2.318 ha, svaka druga godina bila sa manjim brojem hektara nego 2010. godine.

U 2019. godini prodato je ili privatizovano 689 ha ili samo 2,3% od ukupno prodatog poljoprivrednog zemljišta.

Prodaja poljoprivrednog zemljišta u ha, 2005-2019

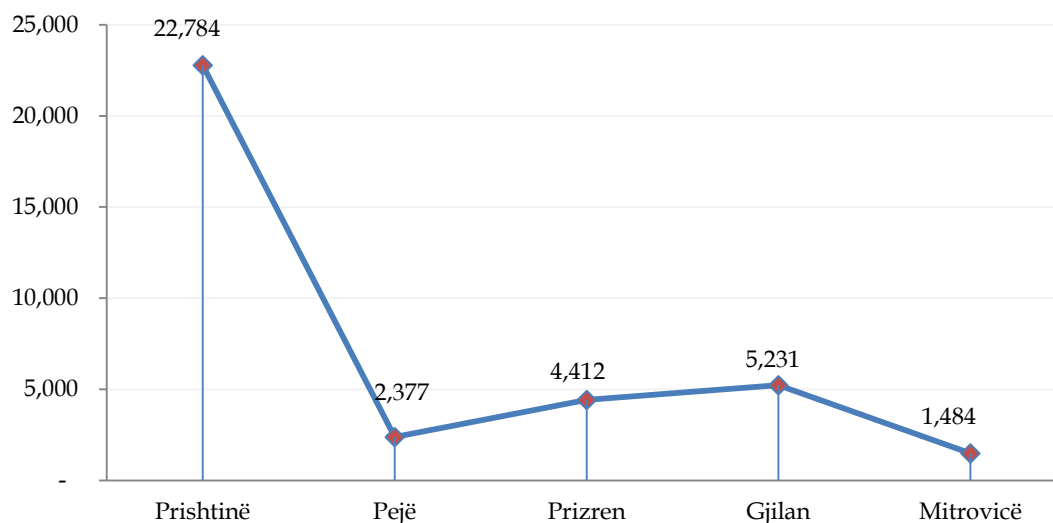

Izvor: Departament za regionalnu koordinaciju- KAP

U 2019. godini ukupna vrednost prodaje za sva privatizovana poljoprivredna površina od 2005. iznosila je 144,6 mil. €. Prosečna prodajna cena u 2019. godini po hektaru poljoprivrednog zemljišta u pet regiona Kosova bila je sledeća: u regionu Prištine (22.784 evra / ha), zatim u regionu Gnjilana (5.231 evra), u Prizrenu (4.412 €), Peći (2.377 €) i Mitrovici (1.484 €). Generalno, u 2019. u odnosu na 2018. u svim regionima došlo je do povećanja cene po hektaru poljoprivrednog zemljišta koje je prodala KAP.

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

Prosečna prodajna cena po regionima, €/ha

Izvor: Departament za regionalnu koordinaciju- KAP

U gornjem grafikonu prikazane opštine koje su prodale poljoprivrednu imovinu od strane KAP, broj prodatih ha, ukupno prodajna cena i cenu po ha u opštini.

Imovinska struktura poljoprivrednih organizacija 1988

	Ukupno	Ekonomija do 50 ha	51-100	101-300	301-500	501-1000	1001-2500	2501-5000	Ekonomija preko 5000 ha
Organizacija ukupno	217	175	7	7	4	6	9	5	4
Poljoprivredne organizacije udruženog rada	124	95	3	4	2	3	8	4	2

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

Zemljorad ničke zadruga	96	80	4	3	2	3	1	1	2
Površina poljoprivre dnog zemljišta u ha	82299	318	509	1226	1620	4488	16185	15072	42881
Poljoprivre dne organizacij e udruženog rada	61550	134	213	646	866	2175	15023	12070	30423
Zemljorad ničke zadruga	20749	184	296	580	754	2313	1162	3002	12458

Izvor informacija: Statistički godišnjak SAK Kosovo 1989

Prema podacima koje je Kosovska agencija za privatizaciju poslala Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja, septembra 2021. godine, neprivatizovano poljoprivredno zemljište ostalo je približno 40.000 ha.

Dosadašnje upravljanje privatizacijom poljoprivrednog zemljišta nije dalo očekivane pozitivne efekte na rast poljoprivredne produktivnosti. Neki od uzroka koji su uticali na neefikasno upravljanje poljoprivrednim zemljištem su:

- Praksa KPA / KPA za privatizaciju rezultirala je raspisivanjem tendera za velike površine poljoprivrednog zemljišta;
- Privatizatori velikih površina poljoprivrednog zemljišta bili su uglavnom poslovni ljudi, koji su ovu površinu poljoprivrednog zemljišta podelili, a zatim je preprodali po višim cenama i uglavnom u svrhu korišćenja za nepoljoprivredne aktivnosti;
- Poljoprivrednici koji se bave poljoprivrednim aktivnostima i koji imaju za cilj povećanje veličine svoje farme, u većini slučajeva nisu imali koristi od ovog procesa;

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

- U privatizovanom poljoprivrednom zemljištu u nekim slučajevima postoje dobre prakse i ovo poljoprivredno zemljište je korišćeno za uspešno povećanje poljoprivredne produktivnosti, ali u većini slučajeva uopšte nije uloženo u privatizovano poljoprivredno zemljište jer je kupljeno u spekulativne svrhe i gradnje, nema povećanja poljoprivredne proizvodnje na privatizovanom zemljištu, au nekim slučajevima zemljište je ostalo neplodno;
- Tenderisanje poljoprivrednog zemljišta je obavljena bez ekonomskog programa - investicionog programa u poljoprivredno zemljište, koji se planira privatizovati i nije praćena od strane KPA / KAP posle privatizacije poljoprivrednog zemljišta;
- Upravljanje poljoprivrednog zemljišta od KPA/KAP nije učinjeno na efikasan način, jer imamo uzurpaciju i promenu odredišta poljoprivrednog zemljišta, dakle, nisu primenjene odredbe važećih zakona koji regulišu ovo pitanje:
 - Privatizacija poljoprivrednog zemljišta na Kosovu je izvršena u suprotnosti sa principima Evropske komisije (1). Nije izvršena procena tržišta poljoprivrednog zemljišta od ovlašćene institucije za postavljanje minimalne referentne cene gde ispod te cene poljoprivredno zemljište nije moglo da se privatizuje. Informacije: Evropska komisija 1997 (1) "Saopštenje o elementima državne pomoći u prodaji zemljišta i zgrada od strane javnih organa (97/C 209/03)";
 - Nije traženo od fizičkih ili pravnih lica, u slučaju tenderizacije za privatizaciju poljoprivrednog zemljišta, prezentacija ekonomskog programa i da vrše ocenu zasnovanu na ovom programu u slučaju odabira pobednika za privatizaciju poljoprivrednog zemljišta za razvoj poljoprivredne proizvodnje, koji će realizovati na tom poljoprivrednom zemljištu i posle privatizacije da se prati od KPA / KAP, s ciljem sprovođenja programa sa kojima su ponudili - tenderisali;
 - Poljoprivredno zemljište nije privatizovano metodom Spin Of Special (uz nekoliko izuzetaka), s ciljem praćenja ulaganja izvršenih na konkursu za privatizaciju poljoprivrednog zemljišta, koje će se koristiti za poljoprivrednu proizvodnju posle privatizacije;

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

- Privatizovano poljoprivredno zemljište u blizini gradova, iako je zemljište visokom plodnošću, u većini slučajeva je bilo privatizovano od strane različitih preduzeća kako bi se koristilo za proširenje urbanog ili industrijskog područja, a ne u poljoprivredne svrhe;
- Urađena je privatizacija poljoprivrednog zemljišta u kojem su razvijeni projekti komasacije 80 -ih godina, u opštini Obilić i u okviru ovog područja privatizovanog poljoprivrednog zemljišta prodato je 14 ha poljoprivrednog zemljišta privatnih vlasnika, koji poseduju rešenja iz mera komasacije za ove nekretnine.

Pravila su ne kompletirana

Izmene u zakonodavstvo za prostorno planiranje

Zakon o poljoprivrednom zemljištu je usvojen 2006. godine, dok je Zakon br. 04/L-174 o prostornom planiranju usvojen 2013. godine. Član 5. Zakona o prostornom planiranju predviđa sledeće dokumente prostornog planiranja: Prostorni plan Kosova, Zonsku mapu Kosova, opštinske razvojne planove za urbana i ruralna područja, kao i opštinske Zonske mape.

Ali, Zakon br.04/L-174 o prostornom planiranju nije posebno definisao obavezu dobijanja saglasnosti od MPŠRR za Opštinski razvojni plan za promenu odredišta poljoprivrednog zemljišta za razrede 1-4, kako je određeno Zakonom o poljoprivrednom zemljištu.

Kao što je gore pomenuto kod dela **“Neadekvatno sprovođenje zakonodavstva za poljoprivredno zemljište”**, na osnovu Zakona br.02/L-26 o poljoprivrednom zemljištu (član 10 tačka 3), opština prilikom izrade opštinskog razvojnog plana treba da dobije odobrenje od MPŠRR-a, ali su od 2006. godine dobili saglasnost samo od MŽSPP -a za Opštinski razvojni plan.

Nejasno definisanje nadležnosti inspektora na centralnom i lokalnom nivou

Prema Izveštaju parlamentarnog odbora, postoji dualizam na delu, između centralnih i lokalnih inspektora i sukob nadležnosti. Zakonu nedostaje precizna definicija inspektora

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

i ne pravi razliku na osnovu odgovornosti i ovlašćenja inspektora na centralnom i lokalnom nivou.

Prema Zakonu br.03/L-029 o poljoprivrednoj inspekciji Član 5, Nadležnosti inspekcije su: 1. Inspekcijski nadzor nad poljoprivrednim zemljištem vrše inspektori centralnog nivoa na celoj teritoriji Republike Kosovo. 2. Opštinski inspektori vrše inspekcije unutar teritorije opštine u skladu sa zakonskim ovlašćenjima.

Zakon o poljoprivrednom zemljištu ne određuje zakonska ovlašćenja po kojima bi opštinski inspektor postupao. Očekuje se da će pitanje inspekcije biti regulisano novim Zakonom o inspektoratima, koji je u procesu izrade.

Sadašnji pravni okvir na Kosovu ne zabranjuje fragmentaciju poljoprivrednog zemljišta, osim na poljoprivrednim zemljištima koje se nalazi pod merom konsolidacije-komasacije.

Prava stranih fizičkih i pravnih lica da budu vlasnici poljoprivrednog zemljišta u Republici Kosovo.

Kakva je bila situacija u Evropskoj uniji za države koje su tvrdile da su njen deo?

Zajedničko tržište Evropske unije (EU) zasnovano je na principu četiri slobode kretanja: roba, usluga, kapitala i ljudi. Na osnovu uredbi na snazi, EU ne prihvata zahteve zemalja kandidata ako ne ispune obaveze u sprovođenju gore navedenih principa, jer to ima značajan uticaj na konkurenciju i funkcionisanje zajedničkog tržišta. Ugovor o osnivanju Evropske zajednice (Art. 56) izričito zabranjuje sva ograničenja kretanja kapitala između država članica i između država članica i trećih zemalja, iako države članice mogu zadržati neka ograničenja u odnosima sa zemljama koje nisu članice EU -a. Sloboda kretanja kapitala u Evropskoj zajednici definisana je u Poglavlju 4 Ackuis -a (ackuis communautaire). Obaveze Kosova u tom pogledu određuju se u Sporazumu o stabilizaciji i pridruživanju (SSP), koji je stupio na snagu 1. aprila 2016. godine.

Najveći problem bilo je uglavnom pravo nerezidenata da kupuju poljoprivredno zemljište. Bugarska, Češka Republika, Mađarska, Poljska, Rumunija i Slovačka zatražile su moratorijum od 10 do 18 godina za prodaju poljoprivrednog zemljišta. Stavljajući na videlo jer ovo je vrlo osetljivo političko pitanje, Evropska komisija je u maju 2001. godine predložila petnaest država članica da dozvole zemljama kandidatima da ograniče kupovinu poljoprivrednog zemljišta za druge građane EU-a, tokom tranzicije sedam

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

godina posle primanja - pristupanja u EU. Većina novih članova se složili i za mogućnost produženja prelaznog roka od sedam godina za još tri godine ukoliko se aktivira posebna zaštitna klauzula poljoprivrednog zemljišta od kupovine od stranih fizičkih i pravnih državljana.

Prodaja poljoprivrednog zemljišta je vrlo osetljivo pitanje, ali ne bi trebalo biti uplašen, jer Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (SSP) ne otvara vrata za kupovinu poljoprivrednog zemljišta za građane EU-a, bez ikakvih ograničenja, rekao je evropski komesar za poljoprivredu i ruralni razvoj, Phil Hogan (septembar 2019).

Koje su smernice-upustva Evropskog suda pravde?

Evropska komisija ne uskraćuje državama članicama pravo da ograniče prodaju poljoprivrednog zemljišta kako bi održale svoj poljoprivredni odbor i promovisale održivu poljoprivredu, ali to mora biti u skladu sa zakonodavstvom EU-a, posebno u skladu sa pravilima slobodnog kretanja kapitala.

Smernice su u skladu sa sudskom praksom Evropskog suda pravde:

Neka ograničenja su prihvatljiva, kao:

- Prethodno odobrenje državnih organa kupovine poljoprivrednog zemljišta;
- Ograničenja veličine površina;
- Pravo prvenstva koje određenim kategorijama omogućava kupovinu poljoprivrednog zemljišta;
- Pravo pre kupovine poljoprivrednog zemljišta za određene kategorije;
- Državna intervencija u cenama itd.

Transformacija poljoprivrednog zemljišta iz društvenog vlasništva u državno vlasništvo

Istorijat stvaranja poljoprivrednog zemljišta u društvenoj svojini

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

Po završetku Drugog svetskog rata, tokom perioda socijalizma, sprovedena je agrarna reforma, kroz koju su donete zakonske odredbe kao najvažnije: Zakon o agrarnoj reformi i kolonizaciji (Službeni list SFRJ, br.64/45). , Zakon o agrarnoj reformi i unutrašnjoj kolonizaciji (Službeni list SFRJ, br.39/45,5/48, 11/49,34/56 i 2/58, Zakon o proglašenju opštenarodne imovine pustara, pašnjaka, šume i šumsko zemljište (Službeni list RPS, br. 1/48, Zakon o fondu poljoprivrednog zemljišta opšte narodne svojine i dodela (davanjem) zemljišta poljoprivrednim organizacijama (Službeni list SFRJ, br.22/53, Osnovni Zakon za korišćenje poljoprivrednog zemljišta (Službeni list SFRJ, br.25/65).

Prema ovim zakonima, poljoprivredno zemljište se oduzima vlasnicima koji imaju u vlasništvu obradivo poljoprivredno zemljište više od 10 ha, vlasnicima poljoprivrednog zemljišta, koji ne obavljaju poljoprivrednu delatnost veću od 3 ha, nacionalizacija poljoprivrednog zemljišta od strane neprijatelja država, saradnici neprijatelja, oni koji nisu obrađivali poljoprivredno zemljište u skladu sa odredbama Osnovnog zakona o korišćenju poljoprivrednog zemljišta (Službeni list SFRJ, br. 25/65 i dr.).

Sa ove površine oduzetog poljoprivrednog zemljišta dodato je u fond poljoprivrednog zemljišta kao opšte popularno vlasništvo-društveno vlasništvo.

Ustavom bivše SFRJ, 1963. godine, član 21. određuje da se poljoprivrednicima garantuju imovinska prava na obradivom poljoprivrednom zemljištu do najviše 10 ha. U vreme prilagođavanja socijalističkog društvenog sistema došlo je do razvoja velikog broja poljoprivrednih zadruga, kojima su date velike površine poljoprivrednog zemljišta u upotrebu, koje su prethodno oduzete privatnim vlasnicima, kroz gore navedene zakonske odredbe.

Stoga, pravni status poljoprivrednog zemljišta u društvenoj svojini treba promeniti i pređe u državnu svojinu, jer se postavlja dilema ko je nosilac svojine na takvom zemljištu?

Ustavni okvir za privremenu samoupravu na Kosovu iz 2001. godine utvrdio je da će na Kosovu postojati javna, državna i društvena svojina. Ustavni okvir izričito navodi da ovlašćenje za upravljanje javnom, državnom i društvenom imovinom, kao i za regulisanje javnih i društvenih preduzeća, ostaje "rezervisana nadležnost" UNMIK-a.

U ovu nadležnost, UNMIK Uredbom 2002/12 uspostavio program prenosa prava korišćenja nepokretnosti u društvenoj svojini, kojim će se, na određeno vreme, transformisati pravo korišćenja nepokretnosti registrovanih na ime društvenih preduzeća. Ova transformacija je izvršena u obliku zakupa i regulisana je Uredbom UNMIK-a br.2003/13, o transformaciji prava korišćenja nepokretne imovine u društvenoj svojini.

Nakon proglašenja nezavisnosti Kosova 2008. godine, Ustav Republike Kosovo je promenio pravnu prirodu društvene svojine. Ustav iz 2008. godine odnosi se na društvenu svojinu. Član 159.2 Ustava određuje da su svi društveni interesi nad imovinom i preduzećima na Kosovu su u vlasništvu Republike Kosovo.

Međutim, amandmanima- izmenom i dopunom Ustava u 2012.godinu izbrisan je član 159.2, što je stvorilo zabunu ako transformacija društvene svojine u državnu svojinu je i dalje važeća, ako je poništena ili ako transformacija društvene svojine u državnu imovinu je završena 2008. godine tako da više nema potrebe da ta odredba postoji u Ustavu. Prema ovome, privatizacija društvene svojine, tumačena u skladu sa Ustavom, je od sad pa nadalje privatizacija državne imovine.

Ova odredba je bila važna u dva aspekta: (i) priznala je da je društvena svojina je bila vrsta imovine koja je postojala u vreme usvajanja Ustava, i (ii) transformisala je društvenu svojinu u vlasništvo Republike Kosovo direktnim delovanjem Ustava. Transformacija društvene imovine u državnu je potvrdio i Ustavni sud Kosova.

Međutim, pojavile su se dileme oko toga da li društvena svojina nastavlja da postoji kao vrsta prava svojine ili je transformacija društvene svojine u državnu svojinu završena.

Održivo upravljanje pašnjacima u javnom vlasništvu

Pašnjaci - (definicija zasnovana na Zakonu br.02/L-26 o poljoprivrednom zemljištu) – “Zemlja prekrivena uglavnom prirodnom biljnom vegetacijom koja služi za ispašu, oslobađanje i odmor stoke”.

Održivo upravljanje pašnjacima u društvenom vlasništvu kao dinamičan i razvijen koncept ima za cilj njihovo održavanje primenom melioracije i drugim agrotehničkim merama, kako bi se povećala ekonomska, društvena i ekološka vrednost svih vrsta pašnjaka u društvenom vlasništvu.

Da sprečava nekontrolisanu eksploataciju i širenje zaraznih bolesti, nomadskim kretanjem životinja po pašnjacima. U stočarskoj proizvodnji prirodni pašnjaci su važan izvor obimne hrane, bez obzira na to kako se koriste za ispašu, kosidbu ili kombinovanje. Bez obzira na poreklo i korišćenje pašnjaka, na njima moramo sprovoditi agrotehničke mere i pridržavati se pravilnog načina korišćenja, kao i vodeći računa o broju pašnih turnira. Korisnici paše čija se stoka pase na pašnjacima dužni su da se pridržavaju načina i vremena ispaše stoke koju je odredio vlasnik.

Traži se da se definiše pravni status pašnjaka u društvenom vlasništvu – da pređu u državno vlasništvo. Jasna definicija zakonskih nadležnosti, koja centralna ili lokalna institucija će se baviti upravljanjem pašnjacima u društvenom vlasništvu.

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

Način korišćenja pašnjake u društvenom vlasništvu. Visoki pašnjaci u društvenom vlasništvu uglavnom su rasprostranjeni uglavnom u opštinama: Dečane, Junuik, Peć, Istok, Prizren, Dragaš itd.

Prema podacima koje je dostavila Direkcija za pašnjake okruga Peć dt. 21.11.1959

Opština Peć

<i>Mesto gde se nalaze pašnjaci</i>	<i>Površina po ha</i>
<i>-Mileševci</i>	<i>699 ha</i>
<i>-Planina Lumbardh-Belareka</i>	<i>1.549 ha</i>
<i>-Vrh Lubeniq</i>	<i>140 ha</i>
<i>-Štedimi</i>	<i>2.027 ha</i>
<i>-Rusolija</i>	<i>2.039 ha</i>
<i>-Žleb</i>	<i>1.347 ha</i>
<i>-Planina Belopoje</i>	<i>1.50 ha</i>
<i>-Hajla</i>	<i>500 ha</i>
<i>-Stankaj</i>	<i>300 ha</i>
<i>-Leqinati i Drelajve</i>	<i>100 ha</i>

<i>Ukupna površina</i>	<i>8.851 ha</i>

Opština Istok

<i>Mesto gde se nalaze pašnjaci</i>	<i>Površina po ha</i>
<i>- Sejnova planina</i>	<i>1.317 ha</i>
<i>- Suva planina</i>	<i>3.698 ha</i>
<i>- Crna voda</i>	<i>1.182 ha</i>
<i>-Deđjenica</i>	<i>164 ha</i>
<i>-Jerabinje</i>	<i>622 ha</i>

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

Ukupna površina *6.980 ha*

Komuna e Decanit

Mesto gde se nalaze pašnjaci *Površina po ha*

- Bogiqe planina *886 ha*

-Erenik *911 ha*

-Ploča ptice *990 ha*

- Ploča Vokšija *1.580 ha*

- Planina Dečani -Loqana *361 ha*

-Qurshiza-trešnjica *439 ha*

-Roškodol *1.292 ha*

- Strelcin vrh *563 ha*

-Pleqe *186 ha*

Ukupna površina *7.178 ha*

Opština Peć *8.851 ha*

Opština Istok *6.980 ha*

Opština Dečani *7.178 ha*

Ukupno *23.009 ha*

U opštini Dragaš nalazi se 22.500 ha "SharrProdhimit", dok se druge oblasti pašnjaka u društvenom vlasništvu nalaze i na drugim planinama opštine Dragaš, Prizrena itd.

Administracija i upravljanje poljoprivrednim zemljištem kojim trenutno upravlja Kosovski poljoprivredni institut (KPI) u Peći;

Kosovski poljoprivredni institut u Peći osnovan je Odlukom bivše Skupštine Kosova od dt. 30. juna 1949. sa nazivom "Institut za poljoprivredna istraživanja". U vlasništvu Zavoda je oko 300 ha poljoprivrednog zemljišta. Administracija i upravljanje ovim poljoprivrednim zemljištem mora biti regulisano zakonom.

Administracija/pravo svojine na poljoprivrednom zemljištu BIK-a, u Sertifikatima prava svojine pojavljuju se sa različitim nazivima kao što su:

- Društvena svojina (D.S.) Biotenički institut;
- Društvena svojina (D.S. Institut za poljoprivedono istaržvianje;
- Društvena svojina (D.S. Biotenički institut - Poljoprivredni rasadnik.

Vlasništvo/ imovina treba da bude regulisano zakonom, kako bi se jasno definisalo pitanje vlasništva poljoprivrednog zemljišta kojim trenutno upravlja PIK.

Upravljanje poljoprivrednog zemljišta (PIK)

Poljoprivredno zemljište se na nekim mestima je data u zakup za poljoprivredne aktivnosti. Poljoprivredno zemljište u nekim mestima, kao u opštini Priština, koja se nalazi duž magistralnog puta Priština-Kosovo Polje, Industrijska zona, dato je u zakup od 2000. godine i od tog vremena se koristi za nepoljoprivredne aktivnosti. Ova poljoprivredna zemljišta Urbanističkim razvojnim planom opštine Priština (2012) su definisana kao urbano zemljište. Poljoprivredno zemljište u nekim zemljama je uzurpirano i korišćeno bez odobrenja nadležnih organa.

Efekti problemaa

Gubitak poljoprivrednog zemljišta i smanjenje površine poljoprivrednog zemljišta za njegovo korišćenje za poljoprivrednu proizvodnju

Nepotpuno sprovođenje zakona o poljoprivrednom zemljištu i zakonodavstva o ruralnom prostornom planiranju dovodi do smanjenja površine poljoprivrednog zemljišta za poljoprivrednu proizvodnju u cilju obezbeđivanja hrane i materijalnih dobara stanovništvu Kosova i smanjenja uvoza poljoprivrednih proizvoda.

Korišćenje poljoprivrednog zemljišta za izgradnju po meri komasacije i sistema za navodnjavanje utiče na smanjenje površine poljoprivrednog zemljišta po meri komasacije i sistema navodnjavanja kao veoma povoljnog potencijala za poljoprivrednu proizvodnju, koji obezbeđuje visoke prinose i bezbedno za potrošnju.

Nepripremljena Zonska mapa Kosova i Zonske mape opština utiče na gubitak kvalitetnog poljoprivrednog zemljišta, utiče na to da urbana područja nemaju definiciju građevinske linije i da se izgradnja vrši na poljoprivrednom zemljištu što utiče na smanjenje njihove površine i upotreba za poljoprivrednu proizvodnju.

Takođe, nedostatak inspektora za poljoprivredno zemljište i drugih organa ovlašćenih za nadzor nad sprovođenjem zakona utiče na gubitak, degradaciju, parcijalizaciju i korišćenje poljoprivrednog zemljišta, kao i na pokretanje postupka pred nadležnim organima (Sudovima), za fizička i pravna lica koja postupaju u suprotnosti sa važećim zakonima.

Važeći Zakon o poljoprivrednom zemljištu ne predviđa osnivanje Fonda poljoprivrednog zemljišta, koji kao instrument bio bi kao podsticaj za izradu projekata uređenja poljoprivrednog zemljišta i razvoj projekata obnove ruralnih zona. Zbog specifičnog ne definisanja obaveze uzimanja saglasnosti MPŠRR-a za Opštinski razvojni plan za promenu namene poljoprivrednog zemljišta, opštine izrađuju opštinske razvojne planove koji objektivno ne argumentuju širenje urbanog područja ka ruralnim područjima Republike Kosovo.

Gubitak poljoprivrednog zemljišta doneće posledice, jer je to neobnovljiv prirodni resurs i opšte dobro, kao osnovni resurs za razvoj, socijalnu zaštitu i perspektivu sadašnje i buduće generacije, nezamenljivo oruđe za proizvodnju hrane i drugih materijalnih dobara u budućnosti. Smanjenje potencijala za razvoj poljoprivrednog sektora i obezbeđivanje hrane za stanovništvo iz lokalne proizvodnje, povećanje zavisnosti zemlje od uvoza poljoprivrednih i agroindustrijskih proizvoda.

Fragmentacija poljoprivrednog zemljišta

Jedan od glavnih faktora da na Kosovu ne možemo primeniti ono što je poznato u ekonomiji "Ekonomije stepena" je površina male veličine parcele fragmentovane poljoprivrednog zemljišta i veći deo njih pripadaju egzistencijalnim poljoprivrednicima.

Sadašnji pravni okvir na Kosovu ne zabranjuje fragmentaciju poljoprivrednog zemljišta, uključujući zakone na snazi koji regulišu pitanje nasleđa, imovine, katastra, porodice i pola. Kao posledica toga, dolazi do smanjenja i parcijalizacije površine poljoprivrednog zemljišta i posledično male površine poljoprivrednog zemljišta za domaćinstva. Ovo je nedostatak za poljoprivredni sektor, povećavajući konkurentnost gazdinstava i obeshrabrujući poljoprivrednike da se bave poljoprivredom.

Degradacija poljoprivrednog zemljišta

Kao posledica lošeg upravljanja, neprimenjivanja melioracionih mera, drugih agrotehničkih mera, kao i neprimenjivanja ekoloških mera zaštite od erozije, zagađenja, poplava, nepravilne upotrebe poljoprivrednih inputa itd., izazvali su degradaciju poljoprivrednog zemljišta.

Degradacija poljoprivrednog zemljišta se definiše kao skup procesa koji utiču na sleganje sadašnjeg i potencijalnog kapaciteta zemljišta za proizvodnju poljoprivrednih proizvoda u kvalitativnom i kvantitativnom smislu.

- Procenjuje se da je degradacija poljoprivrednog zemljišta na Kosovu uzrokovana od četiri faktora:
 - Klimatski;
 - Zemljišta;
 - Topografskog, i
 - Ljudski faktor.

Svi ovi faktori utiču na fizičku, hemijsku i biološku degradaciju poljoprivrednog zemljišta. Na zagađenje i degradaciju poljoprivrednog zemljišta značajno utiču ilegalne inertne deponije koje se nalaze na poljoprivrednom zemljištu, bespravna gradnja jer su podignute na plodnom poljoprivrednom zemljištu i zelenim površinama bez odgovarajuće infrastrukture. Postoji niz neplaniranih naselja izgrađenih u blizini reka i neprečišćene otpadne vode se ispuštaju u reke, koje se koriste za navodnjavanje poljoprivrednog zemljišta, ali su i potencijalni zagađivači podzemnih voda.

Degradacija pašnjaka u društvenoj svojini

Održivo upravljanje pašnjacima u društvenom vlasništvu kao dinamičan i razvijen koncept ima za cilj njihovo održavanje primenom melioracije i drugim agrotehničkim merama, kako bi se povećala ekonomska, društvena i ekološka vrednost svih vrsta pašnjaka u društvenom vlasništvu. Sprečiti nekontrolisano korišćenje i širenje zaraznih bolesti kroz nomadsko kretanje životinja na pašnjacima.

U nedostatku strategije za administraciju i upravljanje pašnjaka u društvenoj svojini i neprimenjivanju melioracionih i agrotehničkih mera imamo gubitak ekonomske vrednosti pašnjaka, degradaciju, širenje zaraznih bolesti životinja usled njihovog nomadskog kretanja i smanjenje fonda pašnjaci u društvenoj svojini.

Zainteresovane strane

Pregled zainteresovanih strana na osnovu definicije problema

Ime zainteresovane strane	Uzrok/ci sa kojima je stranka povezana	Efekat/i sa kojima je stranka povezana	Način na koji je stranka povezana sa ovim uzrokom/ima ili efektom/ima
---------------------------	--	--	---

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

<p>MPŠRR</p>	<p>Nadgledanje primene zakona o poljoprivrednom zemljištu i korišćenju poljoprivrednih agroinputa;</p> <p>Nedostatak inspektora za poljoprivredno zemljište odgovornih za nadzor nad sprovođenjem zakona;</p> <p>Promena destinacije poljoprivrednog zemljišta u građevinsko zemljište;</p> <p>Promena poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe pod merom komasacije i sistema za navodnjavanje;</p>	<p>Gubitak fonda poljoprivrednog zemljišta;</p> <p>Degradacija poljoprivrednog zemljišta;</p> <p>Neovlašćena promena destinacije-namene poljoprivrednog zemljišta;</p>	<p>MPŠRR je odgovorno za nacrt-izradu politika i zakona i nadgledanje sprovođenja zakona za poljoprivredno zemljište.</p>
<p>MŽSPPI</p>	<p>Nepripremanje Zonske mape Kosova;</p> <p>Nesprovođenje opštinskih</p>	<p>Degradacija poljoprivrednog zemljišta</p>	<p>Odgovoran za izradu Prostornog plana Kosova, Zonske mape Kosova i nadzor nad sprovođenjem</p>

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

	<p>razvojnih planova i urbanističkih planova od strane nadležnih opštinskih organa</p> <p>Neprimenjivanje ekoloških mera za zaštitu zemljišta od erozije i poplava.</p> <p>Loše upravljanje i neprimenjivanje melioracionih i drugih agrotehničkih mera pašnjaka u društvenoj svojini</p>	<p>Degradacija pašnjaka u društvenoj svojini</p>	<p>opštinskih razvojnih planova i Opštinske zonske mape.</p> <p>Nadgledanje aktivnosti zaštite životne sredine uključujući vodu, vazduh, zemljište i resurse biodiverziteta.</p> <p>Inspekciju i sprovođenje ekoloških mera za zaštitu od erozije i poplava.</p> <p>Zaštitu nacionalnih parkova Kosova.</p>
Opštine	<p>Opštine u slučaju izrade opštinskih razvojnih planova nisu dobile saglasnost od MPŠRR-a, ali samo od MŽSPPI</p> <p>Neispunjavanje dužnosti od opštinskog inspektorata</p> <p>Korišćenje zemljišta u nepoljoprivredne</p>	<p>Smanjenje površina poljoprivrednog zemljišta za njeno korišćenje za poljoprivrednu proizvodnju</p> <p>Fragmentacija poljoprivrednog zemljišta</p> <p>Degradacija poljoprivrednog zemljišta</p>	<p>Opštine su odgovorne za izradu opštinskih razvojnih planova (uključujući urbana i ruralna područja), Mape zoniranja i sprovođenje ovih planova.</p> <p>Opštine čine registraciju u registar prava na nepokretne svojine RPPS, ne imajući ograničenja na usitnjavanje – fragmentaciji</p>

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

	<p>svrhe pod sistemom navodnjavanja</p> <p>Korišćenje poljoprivrednog zemljišta pod merom konsolidacije-komasacije</p>		<p>poljoprivrednog zemljišta.</p>
<p>Kosovska agencija za privatizaciju (KAP)</p>	<p>Administracija i upravljanje nepravilna i neodrživa poljoprivrednog zemljišta u društvenoj svojini</p> <p>Nedostatak strategije za upravljanje poljoprivrednog zemljišta u društvenoj svojini</p> <p>Nedostatak određivanja minimalne referentne cene za privatizaciju poljoprivrednog zemljišta</p> <p>Nedostatak ekonomskog programa - investicionog programa za</p>	<p>Fragmentacija poljoprivrednog zemljišta</p> <p>Degradacija poljoprivrednog zemljišta</p>	<p>Nakon procesa privatizacije, velike površine poljoprivrednog zemljišta su fragmentirane, a zatim preprodate po višim cenama, uglavnom u svrhe korišćenja za nepoljoprivredne aktivnosti.</p>

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

	poljoprivredno zemljište, koje je tenderisana-ponuđena za privatizaciju		
Agencija za hranu i veterinu (AHV)	Nepravilno korišćenje poljoprivrednih agroinputa-sirovina	Degradacija poljoprivrednog zemljišta	Nadzor aktivnosti za pravilno korišćenje poljoprivrednih agroinputa
Kosovska agencija za šume (KAŠ)	Loše upravljanje i neprimenjivanje melioracionih i drugih agrotehničkih mera pašnjaka u društvenoj svojini	Degradacija pašnjaka u društvenoj svojini	Izdavanje u zakup pašnjaka u društvenoj svojini. Primena melioracionih i drugih agrotehničkih mera pašnjaka u društvenoj svojini.

Praksa zemalja regiona u pogledu upravljanja poljoprivrednim zemljištem

Praksa promene odredišta poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe, administriranje, privatizacija i upravljanje poljoprivrednim zemljištem i pašnjacima u državnom - društvenom vlasništvu, kao i pravo stranih fizičkih i pravnih lica na posedovanje poljoprivrednog zemljišta u zemljama Zapadnog Balkana i EU.

Primer Republike Hrvatske

Promena destinacije-odredišta poljoprivrednog zemljišta u zemljište za nepoljoprivredne svrhe

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

Na osnovu Zakona o poljoprivrednom zemljištu "Službeni list RH br. 39/13 i izmene i dopune Zakona o poljoprivrednom zemljištu "Službeni list RH br. 48/15 Ministarstvo daje mišljenje na predlog Strategije državnog uređenja prostora, kao i Programa državnog uređenja prostora. Pre davanja saglasnosti na Regionalne razvojne planove i razvojne planove sa posebnim karakteristikama potrebno je pribaviti mišljenje Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja (MPŠRR), dok je saglasnost Ministarstva u konačnom nacrtu predloga Prostornog plana opština.

Upravljanje poljoprivrednog zemljišta u državnoj (društvenoj) svojini u Republici Hrvatskoj

Državno poljoprivredno zemljište nije predmet privatizacije. Poljoprivredno zemljište upravlja se od Agencije za poljoprivredno zemljište pod administracijom MPŠRR-a u skladu sa Zakonom o poljoprivrednom zemljištu "Službeni list RH br. 39/13 i izmene i dopune Zakona o poljoprivrednom zemljištu "Službeni list RH br. 48/15.

Državno poljoprivredno zemljište u Republici Hrvatskoj se uglavnom daje u zakup na osnovu javnih tendera za sklapanje ugovora o zakupu i njihovo praćenje, ali se može i prodavati, ali sa ograničenim površinama, zavisno o tome da li se nalazi u kontinentalnim ili primorskim zemljama, veoma specifični uslovi i privatizatori poljoprivrednog zemljišta su samo poljoprivrednici (fizička lica) ili pravna lica koja se bave poljoprivrednom aktivnostima

Izdavanje u zakup državnih pašnjaka

Pašnjaci u državnoj svojini se daju u zakup fizičkim i pravnim licima putem javnog poziva na period od 10 godina, sa mogućnošću produženja. Odluku o raspisivanju javnog tendera za zakup pašnjaka u državnoj svojini treba da donese opštinsko ili gradski savet u kome se zemljište nalazi, zatim se treba pribavi mišljenje regiona i saglasnost Ministarstva poljoprivrede.

Pravo stranih lica da budu vlasnici poljoprivrednog zemljišta

U Republici Hrvatskoj strane fizičke i pravne osobe ne mogu biti vlasnici poljoprivrednog zemljišta, ali samo ako međunarodnim državnim ugovorom ili

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

posebnim propisom nije drugačije određeno Zakonom o poljoprivrednom zemljištu "Službeni list RH br. 112/15 i izmena dopuna Zakona o poljoprivrednom zemljištu "Službeni list RS br. 80/2017.

Primer Republike Albanije

Promena destinacije-odredišta poljoprivrednog zemljišta u nepoljoprivredne svrhe

1. Zabranjuje se izgradnja na poljoprivrednom zemljištu, izuzev slučajevima iz tačke 2. ovog člana.
2. Predlog za proširenje granične linije izgradnje u površinama poljoprivrednog zemljišta zasniva se na regionalnim studijama i master planovima, samo kada je potvrđeno i argumentuje:
 - a) Potpuni nedostatak drugih fizičkih površina sa slobodnim gradskim zemljištem, unutar graničnih linija izgradnje;
 - b) Nedostatak površina sa gradskim zemljištem koje se može ponovo koristiti rušenjem starih objekata i dovršavanjem novih objekata, u skladu sa urbanističkim pravilima i normama;
 - c) Nedostatak drugih neplodnih zemljišta ili sa nižim vrednostima prirodne plodnosti, prema solventnosti.

Argumentaciju za ove slučajeve priprema zaduženo telo zakonom za izradu i odbranu studije.

3. strukture lokalne vlasti, zaduženi za zaštitu poljoprivrednog zemljišta u svakom slučaju, kada nisu složni o produženju građevinske granične linije na površinama poljoprivrednog zemljišta, podnose pritužbu nadležnim organima po zakonu. Na osnovu važećeg zakona "O zaštiti poljoprivrednog zemljišta, ministar poljoprivrede, ruralnog razvoja i administracije za vode je doneo Administrativno uputstvo kojim se utvrđuju pravila i procedure za razmatranje zahteva za izdavanje dozvola za razvoj za zaštitu poljoprivrednog zemljišta, koje se odobravaju od strane Nacionalnog saveta teritorije.

Na osnovu izmene i dopune Zakona br.9244 od dt.17.6.2004. godine o zaštiti poljoprivrednog zemljišta dopunjenog i izmenjenog Zakonom br. 69/2013, od dt.14.02.2013.

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

“Na poljoprivrednom zemljištu dozvoljena je samo privremena gradnja, koja nisu povezana na postojan i trajan način sa zemljištem, a koji su neophodni za obavljanje poljoprivredne i stočarske delatnosti”.

Upravljanje poljoprivrednim zemljištem u društvenoj svojini u Republici Albaniji

U Republici Albaniji - Privatizacija poljoprivrednog zemljišta se realizuje na osnovu Zakona br. 7501, za Zemljište, od dt.19.7.1991. Poljoprivredno zemljište u državnoj svojini upravlja se u skladu sa Zakonom br.8318 od dt.1.04.1998. godine “O zakupu šumskog poljoprivrednog zemljišta, livada i pašnjaka koji su državna svojina”.

VKM br. 460, od dt.22.5.2013., “O utvrđivanju kriterijuma, pravila i postupka davanja u zakup poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini”.

Zakon br. 9693 od dt.19.3.2007. o fondu za pašnjake i zakon br. 49/2016 za neke izmene i dopune Zakona br.“Za fond za pašnjake”

Davanje u zakup državnih pašnjaka

Korišćenje za ispašu

(dodata tačka 3/1, izmenjena tačka 6, zakonom br. 10 137 od dt.11.5.2009.)

1. Državni pašnjaci i livade daju se na upotrebu za ispašu stoke ili za košenje trave, protiv tarifa odobrenih odlukom Saveta ministara.

2. Na privremeno korišćenje pašnjaka daju se fizičkim i pravnim licima na vremenski period do 3 godine. Kada fizičko ili pravno lice namerava da ulaže u unapređenje pašnjaka ili njegove infrastrukture, prema planu uzgoja koji odobrava direkcija koja pokriva pašnjake, korišćenje se može produžiti do 10 godina, pod uslovom da su planirana ulaganja realizuju.

Vlasništvo državnih pašnjaka

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

Opštine su vlasnici državnih pašnjaka koji se nalaze na njihovoj administrativnoj teritoriji.

Primer Republike Makedonije

Upravljanje poljoprivrednim zemljištem u društvenoj svojini u Republici Makedoniji

U Republici Makedoniji - Poljoprivredno zemljište u društvenom vlasništvu nije predmet privatizacije. Poljoprivrednim zemljištem upravlja Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede u skladu sa Zakonom o poljoprivrednom zemljištu "Službeni list RM br. 39/2014.

Državno zemljište ne može biti predmet privatizacije, ali se njime može upravljati na sledeći način: Daje se na koncesiju i zakup domaćim i stranim fizičkim i pravnim licima na period u zavisnosti od proizvodnje koja se planira: na kraći period (5. godine) i na dugoročnoj osnovi (od 5 do 40 godina) uz javno oglašavanje.

Inače, poljoprivredno zemljište u državnoj svojini može se besplatno ustupiti kategorijama ugroženih društvenih grupa kao što su: poljoprivrednici bez zemlje, nezaposlena lica, korisnici socijalne pomoći, nezaposleni iz preduzeća u stečaju i sličnim grupama.

Postupak koncesije se realizuje putem javnog oglasa putem aukcije od strane komisije na osnovu odluke vlade, a organizuje ga i nadgleda Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Makedonije.

Primer Republike Srbije

Promena odredišta poljoprivrednog zemljišta na zemljištu za nepoljoprivredne svrhe.

Na osnovu Zakona o poljoprivrednom zemljištu "Službeni list RS br.112/15 i izmene i dopune Zakona o poljoprivrednom zemljištu" Službeni list RS br.80/2017:

Svrha-namena korišćenja poljoprivrednog zemljišta, Član 15. Poljoprivredno zemljište koristi se za poljoprivrednu proizvodnju i ne može se koristiti u druge svrhe, samo u slučajevima i uslovima utvrđenim ovim zakonom.

Saglasnost za promenu odredišta obradivog poljoprivrednog zemljišta Član 24

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

Zahtev za promenu odredišta obradivog poljoprivrednog zemljišta investitor dostavlja Ministarstvu poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja.

Zakona o planiranju i izgradnji "Službeni list RS" br. 145/2014 i

Promena odredišta poljoprivrednog i šumskog zemljišta u građevinsko zemljište

Član 88

Kada se planskim dokumentima promeni odredište korišćenja poljoprivrednog i šumskog zemljišta u građevinsko zemljište, nadležani organ za odobrenje saglasnosti na planski dokument dužan je da u roku od 15 dana od dana stupanja na snagu ovog dokumenta dostavi organu nadležnom za geodeziju i katastar planski dokument koji sadrži opis katastarskih parcela kojima je promenjena oznaka ili opis granice kod planskih dokumenata i spisak katastarskih parcela sa svojim relevantnim-pripadajućim grafičkim opisom.

Upravljanje poljoprivrednim zemljištem u društvenoj svojini u Republici Srbiji

Poljoprivredno zemljište nije predmet privatizacije. Poljoprivrednim zemljištem upravlja Ministarstvo poljoprivrede i zaštite životne sredine u skladu sa Zakonom o poljoprivrednom zemljištu "Službeni list RS br.112/15" i izmenama i dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu "Službeni list RS br.80/2017".

Sa poslednjim izmenama i dopunama Zakona o poljoprivrednom zemljištu "Službeni list RS br.112/15 državno zemljište može biti predmet privatizacije osim kada poljoprivredne ekonomije - gazdinstva imaju do 30 ha, obradivog zemljišta biće omogućena kupovina do 20 ha poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini sa rokom otplate od 10 godina. Državno poljoprivredno zemljište može se upravljati kako sledi: data bez naknade putem javnog oglasa i licitacije dati u zakup domaćim i stranim fizičkim i pravnim licima na period u zavisnosti od planirane proizvodnje: na kraći period (5 godišnjih), na srednjoročnoj osnovi (od 5 do 20 godina) i sa dugoročnim periodom od 30 godina.

Pravo stranih lica da budu vlasnici poljoprivrednog zemljišta

U Republici Srbiji, vlasnik poljoprivrednog zemljišta ne može biti strano fizičko ili pravno lice, osim ako ovim zakonom nije drugačije određeno u skladu sa Sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, s jedne strane, i Republika Srbija, sa druge strane. Zakon o poljoprivrednom zemljištu "Službeni list RS br.80/2017 i izmena i dopuna Zakona o poljoprivrednom zemljištu "Službeni list RS br.95/2018.

Primer Savezne Republike Bosne i Hercegovine

Promena odredišta poljoprivrednog zemljišta na zemljištu za nepoljoprivredne svrhe.

Saglasnost za promenu odredišta poljoprivrednog zemljišta u Saveznoj Republici Bosni i Hercegovini, na osnovu Zakona o poljoprivrednom zemljištu br. 01-02-351 / "Službeni list RFBiH 52/09.

Ministarstvo Federacije Bosne i Hercegovine daje saglasnost na prostorno uređenje kantona - Prostorni plan kantona. Kantonalni prostorni plan se ne može sprovesti ako nije uzet saglasnost iz stava 1. ovog člana.

Skupština kantona odobrava prostorne planove za manje prostorne celine unutar kantona (opština, posebno područje, gradovi, sela).

Korišćenje pašnjaka u društvenoj svojini

Pašnjaci u Državnom vlasništvu na teritoriji Federacije BiH upravljaju kantoni.

Ministarstvo kantona odobrava program korištenja pašnjaka za svaku kalendarsku godinu.

U Saveznoj Republici Bosni i Hercegovini poljoprivredno zemljište u državnom vlasništvu nije predmet privatizacije. Poljoprivrednim zemljištem upravlja Federalno ministarstvo poljoprivrede, voda i šumarstva u skladu sa Zakonom o poljoprivrednom zemljištu "Službeni list RFBiH 52/09.

Zemljište u državnoj svojini ne može biti predmet privatizacije, ali ona se može upravljati kako sledi: Dat na koncesiju i daje u zakup domaćim i stranim fizičkim i pravnim licima na period u zavisnosti od proizvodnje koja je planirana za kraći period (10 godina), na srednjoročni (od 10 do 20 godina) i dugoročni (25-50 godina).

Pravo stranih lica da budu vlasnici poljoprivrednog zemljišta

U Saveznoj Republici Bosni i Hercegovini strana fizička i pravna lica ne mogu biti vlasnici poljoprivrednog zemljišta, osim ako međunarodnim državnim ugovorom nije drugačije određeno, član 7. Zakona o poljoprivrednom zemljištu "Službeni list RFBiH 52/09.

Primer Republike Slovenije

Praksa upravljanja, privatizacije i upravljanja državnim poljoprivrednim zemljištem u Republici Sloveniji

U Republici Sloveniji - Državno poljoprivredno zemljište nije predmet privatizacije Poljoprivrednim zemljištem upravljaju i upravljaju Nacionalni fond za poljoprivredno zemljište i Fond za šume Republike Slovenije, državnim fondom poljoprivrednog zemljišta upravlja Departament za poljoprivredu .

Ovo obuhvata davanje u zakup poljoprivrednog zemljišta u državnoj svojini na osnovu javnih tendera, zaključivanje ugovora o zakupu i njihovo praćenje. Ovo je u skladu sa Zakonom o zemljišnom i šumskom fondu, Službeni list RSl. br. 19/2010.

Primer Republike Crne Gore

Promena odredišta poljoprivrednog zemljišta na zemljištu za nepoljoprivredne svrhe.

U Republici Crnoj Gori promena odredišta poljoprivrednog zemljišta na zemljištu nepoljoprivredne svrhe.

Na osnovu Zakona o poljoprivrednom zemljištu ("Službeni list RCG br.15/92 od 10.04.1992, 59/92 od 22.12.1992, 27/94 od 29.07.1994, 73/10 od 10.12.2010. 23/11 od 01.07.2011)

Korišćenje poljoprivrednog zemljišta za nepoljoprivredne svrhe

Poljoprivredno zemljište se može koristiti u nepoljoprivredne svrhe za trajnu ili privremenu promenu u uslovima i na način predviđen ovim zakonom. Trajna promena odredišta poljoprivrednog zemljišta na zemljištu nepoljoprivredne namene može se izvršiti samo kada je urbanističkim, odnosno razvojnim planom predviđena promena odredišta.

Upravljanje poljoprivrednim zemljištem u državnoj svojini u Republici Crnoj Gori

Na osnovu Zakona o državnoj imovini ("Službeni list CG", br. 21/09), člana 5. Uredbe o prodaji i davanju u zakup državne imovine ("Službeni list CG", br. 44)/10) Poljoprivredno zemljište u državnoj svojini daje se u zakup domaćim i stranim licima na period u zavisnosti od planirane proizvodnje, na kratak period (1 godina) na srednjoročnim osnovama (od 10 do 20 godina) i dugoročni (20-30 godina).

Korišćenje pašnjaka u društvenoj svojini

Na osnovu Zakona o poljoprivrednom zemljištu "Službeni list RCG br.15/92 od 10.04.1992, 59/92 od 22.12.1992, 27/94 od 29.07.1994, 73/10 od 10.12.2010, 32/11 od 01.07.2011).

Vlada Crne Gore, određuje uslove i procedure za davanje pašnjaka u društvenoj svojini na korišćenje

Praksa drugih zemalja koje su pristupile EU da strana fizička i pravna lica poseduju poljoprivredno zemljište

Zemlje koje su postale članice EU od 2004. do sada:

Mađarska: Do 2011. godine, strana fizička i pravna lica ne mogu biti vlasnici poljoprivrednog zemljišta. U 2010. godini zvanične vlasti su uputile zahtev Briselu još i za tri godine zabrane i koji je odobren.

U očetku 2012. godine Mađarska je ustavnim amandmanima zabranila fizičkim i pravnim licima da budu vlasnici poljoprivrednog zemljišta.

Poljska: Tražila od Brisela 18 godina zabrane da strana fizička i pravna lica ne mogu biti vlasnici poljoprivrednog zemljišta, dok im je odobreno 12 godina

Češka Republika, Slovačka, Bugarska, Estonija, Litvanija i Letonija zatražile su od Brisela 10 godina, Rumunija je zatražila 15-godišnju zabranu stranim fizičkim i pravnim licima da ne poseduju poljoprivredno zemljište, a odobreno im je na 7 godina.

Hrvatska je tražila 12 godina, a odobreno joj 7 godina. Slovenija i Kipar nisu tražili uslove i period zabrane, ali u roku od 7 godina od ulaska u EU mogu aktivirati zabranu da strana fizička i pravna lica ne mogu biti vlasnici poljoprivrednog zemljišta.

Praksa prostornog planiranja u zemljama Evropske unije - EU-a

Prostorno planiranje u zemljama Evropske unije je decentralizovan sektor. Ne postoji sistem prostornog planiranja u Evropskoj uniji, nema zajedničke vlasti, planiranja na nivou EU. To znači da ne postoji regulatorna nadležnost za prostorno planiranje na nivou Evropske unije, ali druge politike EU-a, koje imaju opšte nadležnosti, instrumente i principe, značajno utiču na prostorno planiranje i relevantni razvoj. U tom smislu, prostorno planiranje je decentralizovana politika za svaku nacionalnu vladu i sledi neke zajedničke principe EU-a prostornog planiranja. Do danas, glavni principi i glavne smernice o prostornom planiranju u Evropi sadržani su u glavnim dokumentima EU-a o

prostornom planiranju – Evropskoj povelji o prostornom planiranju usvojenoj na 6. konferenciji evropskih ministara nadležnih za regionalno planiranje održanoj u Toremolinosu u maju 1983. godine i odobrenoj od Saveta Evrope i Evropska perspektiva prostornog planiranja (1999).

Odobreno u Neformalnom savetu ministara odgovorni za prostorno planiranje u državama članicama Evropske unije i članovi Evropske komisije odgovorni za regionalnu politiku u Potsdamu, maj 1999. godine. Izdata od Evropske komisije.

Na osnovu Evropske povelje o prostornom planiranju (1983) Regionalno prostorno planiranje mora biti: demokratsko, sveobuhvatno, funkcionalno i orijentisani da imaju duži rok delovanja.

Osnovni ciljevi prostornog planiranja su:

- Uravnotežen društveno-ekonomski razvoj regiona;
- Poboljšanje kvaliteta života;
- Odgovorno upravljanje prirodnim resursima i zaštita životne sredine;
- Racionalno korišćenje zemljišta.

Pored ostalih principa, jedan od osnovnih principa Evropske perspektive prostornog planiranja (ESDP) je očuvanje i upravljanje prirodnim resursima sa posebnim osvrtom na poljoprivredno zemljište kao neobnovljivi resurs i u skladu je sa (Kohezionu politika i vizija Evrope 2020), posebno se gradi nad ovim principima. Na prvi pogled može izgledati da približavanje sektora prostornog planiranja na Kosovu sa evropskim, ne predstavlja obavezu za integraciju, ali nije tako. Evropske sektorske politike imaju duboke efekte na način kako se planira korišćenje zemljišta na Kosovu.

Na primer, direktive o transportu, direktive o životnoj sredini, direktive o vodama, direktive o nitratima, direktive o živini, direktive o biodiverzitetu, direktive u vezi sa zaštitom poljoprivrednog zemljišta i životne sredine itd.

U Evropskoj perspektivi za prostorni razvoj preporučuje se kreiranje policentričnog modela prostornog razvoja.

- Razvoj uravnoteženog i policentričnog urbanog sistema, kao i novi odnos urbano-ruralno;
- Osiguranje jednakosti pristupa-akcesa u infrastrukturi i znanju;;
- Održivi razvoj, pažljivo upravljanje i zaštita prirode i kulturnog nasleđa.

Principi planiranja i razvoja zemljišta

- a) Održivi razvoj, društveni, ekonomski i ekološki: ravnoteža trougla održivosti. Razvoj koji zadovoljava potrebe sadašnjosti, bez ugrožavanja sposobnosti budućih generacija da zadovolje njihove potrebe.

Jedan od ključnih koraka planiranja biće usvajanje politika Evropske perspektive prostornog razvoja (ESDP), kao i prilagođavanje teritorijalnim uticajima sektorskih direktiva EU-a, a može se videti i usklađenost sa Strategijom "Evropa 2020." Evropske Komisije i sa Evropskom Regionalnom i kohezije EU-a 2014-2020, pod ESDP.

Praksa zemalja regiona, koja mogu da nađu sprovođenje u Republici Kosovo:

Promena odredišta poljoprivrednog zemljišta na zemljištu za nepoljoprivredne svrhe.

Praksa Republike Hrvatske, prema kojoj Ministarstvo poljoprivrede daje mišljenje na predlog Državne strategije prostorne regulacije, kao i Programa državne prostorne regulacije u planovima razvoja regija i planovima razvoja s posebnim karakteristikama, kao i Ministarstvo daje saglasnost na konačni nacrt predloga Prostornog plana opština.

Upravljanje poljoprivrednog zemljišta u društvenoj svojini

Praksa Republike Severne Makedonije prema kojoj društveno poljoprivredno zemljište nije predmet privatizacije. Poljoprivredno zemljište se upravljaju od Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede u skladu sa Zakonom o poljoprivrednom zemljištu "Službeni list RSM br. 39/2014".

Državno zemljište ne mogu biti predmet privatizacije, ali se njime može upravljati kako sledi: davati u koncesiju i zakup domaćim i stranim fizičkim i pravnim licima na period u zavisnosti od proizvodnje koja se planira: na kraći period (5 godine) i na duži period (od 5 do 40 godina) sa javnim objavljivanjem.

Inače, poljoprivredno zemljište u državnom vlasništvu može se besplatno dodeliti kategorijama ugroženih društvenih grupa kao što su: poljoprivrednici bez zemlje, nezaposlena lica, korisnici socijalne pomoći, nezaposleni iz preduzeća u stečaju kao i sličnim grupama.

Postupak koncesije se realizuje putem javnog oglasa putem aukcije od strane komisije na osnovu odluke vlade, a organizuje ga i nadgleda Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Severne Makedonije.

Korišćenje pašnjaka u društvenoj svojini

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

Praksa Republike Crne Gore, koja na osnovu Zakona o poljoprivrednom zemljištu predviđa da Vlada utvrđuje uslove i procedure za davanje pašnjaka u društvenoj svojini na korišćenje.

Prava stranih lica da budu vlasnici poljoprivrednog zemljišta

Praksa Republike Hrvatske, Zakon o poljoprivrednom zemljištu, prema kojem strane fizičke i pravne osobe ne mogu biti vlasnici poljoprivrednog zemljišta, osim ako međunarodnim državnim ugovorima ili posebnim propisima nije drugačije određeno.

Poglavlje 2: Ciljevi

Relevantni ciljevi vlade

Opšti cilj politike - Korišćenje poljoprivrednog zemljišta za poljoprivrednu proizvodnju da bi se obezbedio ekonomski prosperitet zemlje

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

<p>Strateški cilj: Upravljanje poljoprivrednim zemljištem kao prirodnim i dobrim ukupnim resursom zasnovanim na principima održivog razvoja, zaštiti i korišćenju istog za poljoprivrednu proizvodnju radi osiguranja ekonomskog prosperiteta zemlje.</p> <p>Specifični ciljevi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pобољшanje pravičnog i održivog upravljanja poljoprivrednim zemljištem i pašnjaka u društvenoj svojini; - Pravedna i održiva administracija i upravljanje poljoprivrednim zemljištem kojim upravlja Kosovski poljoprivredni institut (PIK) u Peći; - Zaštita poljoprivrednog zemljišta od neplanske urbane izgradnje, zagađenja, erozije, degradacije i dr.; - Davanje u zakup poljoprivrednog zemljišta; 	<p>- Program Vlade Republike Kosovo 2021-2025</p> <p>2.10. Poljoprivreda, šumarstvo i ruralni razvoj</p> <p>2.10.3 Održivo upravljanje prirodnim resursima (poljoprivredno zemljište, šume i vode za navodnjavanje).</p> <p>Strateški i operativni plan</p> <p>Strateški cilj 2 - Održivo upravljanje prirodnim resursima (poljoprivredno zemljište, šume i vode za navodnjavanje);</p> <p>Operativni cilj 2.1 - Pобољшanje politika za upravljanje i očuvanja poljoprivrednog zemljišta;</p> <p>Aktivnost 2.1.1 - Izrada koncept dokumenta za poljoprivredno zemljište</p> <p>Nacionalna strategija za razvoj 2016-2021</p> <p>Stub I - Dobro upravljanje i vladavina prava; Mera 13- Jačanje države imovinskih prava</p> <p>Aktivnost 2- Promovisanje tržišta zemljišta koje omogućava ekonomski rast, uključujući olakšavanje konsolidacije poljoprivrednog zemljišta, kao i izradu i odobravanje opštinskih razvojnih planova i zonskih mapa;</p> <p>Stub II – Konkurentne industrije, Mera 20 – Uređenje poljoprivrednog zemljišta, Aktivnost 1 – Priprema i finansiranje Projekta uređenja zemljišta i integracija u projekte ruralnog razvoja;</p>
---	--

	<p>Aktivnost 2 - Preduzimanje strukturnih reformi (sa akcentom na zakonske i institucionalne mere) u cilju stvaranja boljih uslova za povećanje poljoprivredne produktivnosti;</p> <p>Aktivnost 3 - Izrada parcela najpravilnijeg geometrijskog oblika, pogodnih za laku upotrebu poljoprivrednog mehanizma, i realizovaće se projekat Sistema identifikacije parcela (LPIS);</p> <p>Aktivnost 4 - Formiranje mreže poljskih puteva, koji omogućavaju direktan pristup parcelama, kao i ukidanje sezonske službenosti - pristup imovini preko tuđe imovine;</p> <p>Program za ekonomsku reformu 2021-2023</p> <p>Reformska mera #3: Strukturne promene u poljoprivrednom sektoru</p> <p>2. Povećanje površina sa poljoprivrednim kulturama sa fokusom na proizvode sa dodatom vrednošću; (MPŠRR)</p> <p>Nacionalni program za sprovođenje Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju 2021 (NPSSSP)</p> <p>3.11. Poglavlje 11 acquis-a: Poljoprivreda i ruralni razvoj;</p> <p>3.11.3 Mere sprovođenja – Okvir politike – Koncept dokumenta za poljoprivredno zemljište.</p>
--	---

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

Specifični ciljevi, opcija 2: <ul style="list-style-type: none">• Izgradnja kapaciteta za sprovođenje zakona• Zaštita poljoprivrednog zemljišta od neplanske urbane izgradnje• Podizanje svesti o značaju poljoprivrednog zemljišta	Izrađena za potrebe ovaj Konceptni Dokument KD
Specifični ciljevi, opcija 3: <ul style="list-style-type: none">• Unapređenje zakonodavnog i regulatornog okvira za poljoprivredno zemljište• Izgradnja kapaciteta za sprovođenje zakona• Zaštita poljoprivrednog zemljišta od neplanske urbane izgradnje, zagađenja, erozije, degradacije• Podizanje svesti o značaju poljoprivrednog zemljišta• Promovisanje tržišta poljoprivrednog zemljišta	Izrađena za potrebe ovaj Konceptni Dokument KD

Poglavlje 3: Opcije

3.1: Opcija nema promene

Prva opcija je da se nastavi sa implementacijom postojeće politike i pravnog okvira za upravljanje poljoprivrednim zemljištem. Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja nastavilo bi se sa sprovođenjem Zakona o poljoprivrednom zemljištu. Ali, primena ovog zakona u praksi je bila izazovna za MPŠRR, MSPPI i opštine. Sa nastavkom opcije bez izmena, prikazane poteškoće će se takođe nastaviti.

Dakle, gubitak, će se nastaviti zagađenje i dalja degradacija poljoprivrednog zemljišta, a nastaviće se nepravilno i neodrživo upravljanje poljoprivrednim zemljištem i društvenim pašnjacima, kao i poljoprivrednim zemljištem kojim trenutno upravlja Kosovski

poljoprivredni institut (PIK) u Peći. Nejasne definicije nadležnosti između centralnog i lokalnog nivoa, nedostatak adekvatnog nadzora sprovođenja zakona.

Zbog nepravilnog i neodrživog upravljanja poljoprivrednim zemljištem u društvenoj svojini, poljoprivredno zemljište će se i dalje koristiti u nepoljoprivredne svrhe, fragmentacija - usitnjavanje društvenog zemljišta gubi efekat konkurentnosti zbog veličine gazdinstva koje je u ekonomiji poznato kao "Ekonomija Stepena" kako bi povećali veličinu svog gazdinstva, povećali poljoprivrednu i stočarsku proizvodnju na nacionalnom nivou, povećali konkurentnost gazdinstava, smanjili stopu uvoza poljoprivrednih i stočarskih proizvoda i poboljšali blagostanje stanovništva bavi poljoprivredno-stočarskom delatnošću i uopšte stanje poljoprivrednog zemljišta kao prirodnog resursa i opšteg dobra će se još više pogoršati.

3.2: Opcija za poboljšanje sprovođenja i izvršenja

Departament za poljoprivrednu politiku i tržišta – Divizija za poljoprivredno zemljište u MPŠRR je odgovorno za nadgledanje sprovođenja Zakona o poljoprivrednom zemljištu preko inspektora poljoprivrednog zemljišta ili ovlašćenih organa.

Trenutno u okviru ove divizije ne postoji nijedan inspektor koji bi nadgledao sprovođenje Zakona br. 02/L-26 o poljoprivrednom zemljištu.

S druge strane, iz dosadašnjeg iskustva, MŽSPPI usvaja opštinske razvojne planove bez dobijanja saglasnosti MPŠRR-a u prema Zakonu br.02/L-26 za poljoprivredno zemljište Član 10 tačka 3.

Za poboljšanje održivog upravljanja poljoprivrednim zemljištem Opcija 2 predviđa da se preduzimaju ove mere:

- Povećanje budžeta za aktiviranje inspektora za poljoprivredno zemljište na centralnom nivou;
- Bolja međuinstitucionalna koordinacija između centralnog i lokalnog nivoa (MPŠRR, MSPP, MALS, KAP, opštine) za harmonizaciju politika održivog upravljanja i zaštite poljoprivrednog zemljišta;
- Posebno, poboljšanje koordinacije sa MŽSPPI i opštinama za dobijanje odobrenja od MPŠRR-a za opštinske razvojne planove;
- Obuka osoblja na lokalnom i centralnom nivou;

- Podizanje svesti stanovništva kroz organizaciju kampanje i senzibilizaciju nadležnih institucija.

3.3: Treća opcija [određuje se posebno za svaki koncept dokumenat]

Ova opcija predviđa izmenu-dopunu Zakona br.02/L-26 o poljoprivrednom zemljištu, koji bi eliminisao uzroke i posledice pomenute u definisanju problema:

Ovaj zakon bi se bavio pitanjima koja su neregulisana ili imaju zakonske praznine. Preko ovih izmena će se regulisati na precizan način:

- Pravično i održivo upravljanje poljoprivrednim zemljištem i pašnjacima u društvenoj svojini; poljoprivredno zemljište kojim trenutno upravlja Kosovski poljoprivredni institut (PIK);
- Dobijanje saglasnosti za razvojni Plan opštine;
- Procedure za promenu odredišta poljoprivrednog zemljišta;
- Način izveštavanja oko promene odredišta poljoprivrednog zemljišta;
- Davanje u zakup poljoprivrednog zemljišta i zemljišta koje je neobrađeno;
- Poboljšanje upravljanja pašnjacima u javnom vlasništvu;
- Pregled tarifa za promenu odredišta poljoprivrednog zemljišta;
- Jasnije definisanje nadležnosti inspektora za poljoprivredno zemljište.

Novi nacrt zakona će odrediti:

- Pravično i održivo upravljanje poljoprivrednim zemljištem u društvenoj svojini kako bi se ono davalo u zakup za poljoprivrednu delatnost i stvaranje fonda poljoprivrednog zemljišta;
- Fond poljoprivrednog zemljišta će se osnivati zakonom, će se administrirati i upravljati od MPŠRR na osnovu zakona o poljoprivrednom zemljištu koji će služiti kao instrument za podršku konsolidaciji zemljišta;
- Očuvanje poljoprivrednog zemljišta od neovlašćene gradnje putem izdavanja saglasnosti MPŠRR i MŽSPPI za opštinske razvojne planove, kao i jasnije definisanje rokova za izdavanje saglasnosti (rokovi su definisani Zakonom br.05/L-031, o opštem upravnom postupku, član 98. Rok za okončanje upravnog postupka);
- Angažovanje inspektora za zaštitu poljoprivrednog zemljišta, kao i koordinacija sa opštinskim inspektorima za sprovođenje novog Zakona o poljoprivrednom zemljištu;
- Poboljšanje upravljanja pašnjacima u javnom vlasništvu, da se jasno definiše odgovorna institucija za upravljanje pašnjacima, sagledavanje mogućnosti upravljanja preko privatnih kompanija; Institucija odgovorna za upravljanje

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

- pašnjacima biće MPŠRR, odgovornosti i nadležnosti ove institucije biće određene Zakonom o poljoprivrednom zemljištu. Ova preporuka je takođe proizašla iz Izveštaja skupštinske komisije za poljoprivredu, šumarstvo, ruralni razvoj, zaštitu životne sredine i prostorno planiranje 2011. godine;
- Najjasnija definisanja procedura za promenu odredišta poljoprivrednog zemljišta u građevinsko zemljište je u nadležnosti MPŠRR i opština, dok su vremenski rokovi za davanje saglasnosti ili odbijanja utvrđeni Zakonom br.05/L-031, o opštem upravnom postupku;
 - Pregled tarifa za promenu odredišta poljoprivrednog zemljišta u građevinsko zemljište na osnovu važećeg zakona je ista za celu teritoriju Republike Kosovo prema katastarskoj klasifikaciji poljoprivrednog zemljišta, pregled će se fokusirati na tržišnu cenu poljoprivrednog zemljišta;
 - Najjasnija definicija nadležnosti inspektora za poljoprivredno zemljište su određene Zakonom br. 03/L-029, o Poljoprivrednoj inspekciji "Službeni list Republike Kosovo br.45/12 januar 2009. Godine", Zakon o poljoprivrednom zemljištu br.02/L-26. U međuvremenu je izrađen nacrt Zakona o inspekcijском nadzoru, čiji je pokrovitelj Ministarstvo industrije, preduzetništva i trgovine (MIPT). Svrha ovog zakona je stvaranje potrebnog pravnog okvira za sprovođenje reforme inspekcijског sistema u Republici Kosovo, kroz racionalizaciju broja inspekcijских organa u državnoj upravi, razjašnjavanje njihovih nadležnosti, poboljšanje koordinacije i ujednačavanje postupaka i uslova za vršenje inspekcijског nadzora od strane inspekcijских organa u državnoj upravi i na nivou opština;
 - Preko održivog upravljanja poljoprivrednog zemljišta favorizuju strateške investicije ne samo u oblasti poljoprivrede, već iu drugim sektorima kao što su alternativni izvori energije (vetar, voda, sunce);
 - Pravično i održivo upravljanje poljoprivrednim zemljištem u društvenoj svojini od strane Nadležne institucije davaće se u zakup kroz zakonske procedure za investitore koji se bave poljoprivrednim aktivnostima, utičući na otvaranju novih biznisa i zapošljavanje;
 - Pravo stranih fizičkih i pravnih lica da budu vlasnici poljoprivrednog zemljišta u Republici Kosovo;
 - Oređivanje površine parcele obradivog poljoprivrednog zemljišta, koja se ne može fragmentisati-usitnjavati ispod određene površine (0,50 ha), osim za podizanje objekata od posebnog značaja;

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

Za jedno bolje upravljanje pašnjacima u društvenoj svojini treba da imamo u obzir pojašnjenje nadležnosti administracije i upravljanja između centralnog i opštinskog nivoa, uključujući privatni sektor (uključujući fizička i pravna lica), pašnjaci se daju pod zakup na vremenski period od 3 godine, dok kada fizičko ili pravno lice namerava da investira u unapređenje pašnjaka ili njegove infrastrukture, zakupnina se može produžiti do 10 godina, pod uslovom da se planirane investicije realizuju.

Za izradu plana upravljanja pašnjacima u društvenoj svojini, traže se informacije kako sledi:

1. Vrsta pašnjaka

Klasifikacija pašnjaka na osnovu sezone ispaše (prema nadmorskoj visini i periodu korišćenja), koja je usko povezana sa vegetacionim periodom.

2. Stepen pokrivenosti

Stopa pokrivenosti se procenjuje prema pokrivenosti zeljastim biljem u % u odnosu na ukupnu površinu parcele.

Izračunava se u procentima u odnosu na ukupnu površinu pokrivenu zeljastim rastinjem, golim površinama, stenovitim i dr.

3. Sastav vrsta

Sastav vrste određuju od glavnih grupa (Graminace, Leguminous, itd.).

4. Proračun visine

Visina se izračunava za 3 glavne vrste pokrivača (zeljaste biljke, drvo i žbunje).

5. Procena koeficijenta korišćenja pašnjaka

Procena količine konzumirane trave od životinja tokom perioda ispaše.

U korišćenju pašnjaka potrebno je uspostaviti ravnotežu između količine trave koja se proizvodi i količine trave koja se troši.

6. Proračun nosivosti paše

Prosečan broj životinja koja pasu tokom jedne pašne sezone.

Godišnji i dugoročni pašni kapacitet pašnjaka daje nam indikaciju o odgovarajućem broju životinja pod određenim režimom ispaše.

7. Procena broja životinja na pašnjaku

Broj životinja predstavlja broj određenih vrsta i klasa životinja koje pasu ili koriste jedinicu zemljišta u određenom vremenskom specifičnom periodu.

8. Stanje požara na pašnjaku

Požar može biti velika opasnost za ekosisteme pašnjaka.

9. Pokrivanje pokretnim kamenčićima

Definicija: Površina pokrivena pokretnim kamenčićima na tlu izražena u %.

Praksa zemalja regiona, koja mogu pronaći sprovođenje u Republici Kosovo i koja će biti uzeta u obzir prilikom izrade novog zakona su:

Promena odredišta poljoprivrednog zemljišta na zemljištu nepoljoprivredne svrhe –

Praksa Republike Hrvatske prema kojoj Ministarstvo poljoprivrede daje mišljenje na predlog strategije prostorne regulacije Države, kao i programa prostorne regulacije Države, na planove regionalnog razvoja i planove razvoja s posebnim karakteristikama, kao i Ministarstvo daje saglasnost na konačni nacrt predloga Prostornog plana opština.

Upravljanje poljoprivrednog zemljišta u društvenoj svojini –

Praksa Republike Severne Makedonije prema kojoj društveno poljoprivredno zemljište nije predmet privatizacije. Poljoprivredno zemljište upravlja se od Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede u skladu sa Zakonom o poljoprivrednom zemljištu "Službeni list RM br. 39/2014".

Državno zemljište ne može biti predmet privatizacije, ali ona može se upravljati na kako sledi: dati u koncesiju i zakup domaćim i stranim fizičkim i pravnim licima na period u zavisnosti od proizvodnje koja se planira: na kraći period (5 godine) i na dugoročnoj osnovi (od 5 do 40 godina) sa Javnim oglašavanjem.

Inače, poljoprivredno zemljište u državnoj svojini može se besplatno ustupiti kategorijama ugroženih društvenih grupa, kao što su: poljoprivrednici bez zemlje, nezaposlena lica, korisnici socijalne pomoći, nezaposleni iz preduzeća u stečaju i slične grupe. Postupak koncesije se realizuje putem javnog oglašavanja putem licitacije od strane komisije na osnovu odluke Vlade, a organizuje i nadgleda Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede Republike Severne Makedonije.

Korišćenje pašnjaka u društvenoj svojini –

Praksa Republike Crne Gore koja na osnovu Zakona o poljoprivrednom zemljištu predviđa da Vlada utvrđuje uslove i postupak za davanje pašnjaka u društvenoj svojini na korišćenje.

Pravo stranih lica da bi bili vlasnici poljoprivrednog zemljišta –

Praksa Republike Hrvatske, Zakon o poljoprivrednom zemljištu, prema kojem strane fizičke i pravne osobe ne mogu biti vlasnici poljoprivrednog zemljišta, osim ako međunarodnim državnim ugovorima ili posebnim propisima nije drugačije određeno.

Poglavlje 4: Identifikacija i evaluacija-procena budućih uticaja

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

Najznačajniji uticaji identifikovani za kategoriju uticaja

Kategorije uticaja	Relevantni uticaji identifikovani
Ekonomski uticaji	Pravljenje biznisa (pristup financijama za biznis) Trgovina (promena trenutnih tokova uvoza i izvoza) Investicije (ulaganja u nove delatnosti, investicije iz dijaspore) Uticaj na MSP Regionalni ekonomski uticaji Opšti ekonomski razvoj
Društveni uticaji	Kultura (očuvanje kulturnog nasleđa) Javno zdravlje i bezbednost (ljudski život i kvalitet hrane, kvalitet zemljišta)
Uticaji životne sredine	Kvalitet vode (kvalitet podzemne vode) Kvalitet zemljišta i korišćenje zemljišta Erozija tla Promena u korišćenju zemljišta Dobrobit životinja (zdravlje životinja, hrana životinja)
Uticaji na osnovna prava	Dobra administracija (način uzimanja odluka od administracije)
Rodni uticaj	Pravne garancije i društvene-socijalne odredbe koje obezbeđuju jednaka prava
Uticaji društvene-socijalne jednakosti	
Uticaji kod mladih	
Uticaji na administrativno opterećenje	
Uticaj MSP-ova	

Ekonomski uticaji

Pravljenje biznisa

Uspostavljanjem ove politike investitori će moći da pristupe apsorpciji (da se ukloni) kredita u finansijskim institucijama za poslovanje, jer će biti regulisano pitanje planiranja korišćenja poljoprivrednog zemljišta i njegovog davanja u zakup.

Pravilno i održivo upravljanje poljoprivrednog zemljišta, pašnjaka u društvenoj svojini i poljoprivrednim zemljištem kojima trenutno upravlja PIK, će uticati na povećanje prihoda za preduzeća koja imaju poljoprivrednu delatnost, jer poljoprivredno zemljište će biti dato u zakup ili u koncesiju i to će uticati na ekonomski razvoj zemlje, povećanje poljoprivredne produktivnosti i smanjenje uvoza poljoprivrednih proizvoda.

Pravni okvir će omogućiti novim preduzećima da imaju zdravu politiku u pogledu korišćenja poljoprivrednog zemljišta, zakupa i upravljanja poljoprivrednim zemljištem.

Trgovina

Uspostavljanje ovih politika ima za cilj poboljšanje uslova za poljoprivrednu proizvodnju kroz bolje upravljanje poljoprivrednim zemljištem, davanje u zakup poljoprivrednog zemljišta, povećanje veličine gazdinstva kroz razvoj tržišta zemljišta.

Ovom politikom neki poljoprivredni proizvodi će biti konkurentni na tržištu u pogledu kvaliteta i bezbednosti hrane.

Investicije-ulaganja

Smatra se stvaranjem nove investicione klime u poljoprivrednom sektoru uzimajući u obzir održivo upravljanje poljoprivrednim zemljištem i pašnjacima u društvenoj svojini, kao i poljoprivrednim zemljištem kojim trenutno upravlja IBK, zaštitu i zakup poljoprivrednog zemljišta.

Održivim upravljanjem, zaštitom i davanjem u zakup poljoprivrednog zemljišta biće olakšica-pogodnosti i povećaće se ulaganja iz dijaspore.

Uticaj na MSP

Pružanje specijalizovanih konsultantskih saveta i tehničke asistencije-pomoći za izgradnju ljudskih i organizacionih kapaciteta MSP-a, LAG-ova, itd.; planiranje treninga-obuka, marketing, klasifikacija i pakovanje proizvoda.

Regionalni ekonomski uticaji

Biće pogođen sektor poljoprivrede, šumarstva i ruralnog razvoja, ali neće biti koncentrisan ni u jednom određenom regionu.

Opšti ekonomski razvoj

Povećanje investicija u sektor poljoprivrede utiče na ekonomski razvoj zemlje.

Društveni uticaji

Kultura

Podrškom i promocijom tradicionalnih prerađenih proizvoda, kao: džem, slatkiši, zimnica, vina, čajevi, mesni i mlečni proizvodi itd.

Zdravlje i javna bezbednost

Institucionalna podrška inicijativama za projekte i programe koji se odnose na racionalno korišćenje poljoprivrednih, šumarskih, stočarskih i ekoloških resursa:

- poljoprivrednici ili organizovane grupe koje imaju viziju i očuvanje imovine za buduće generacije,
- ugajanjem organskih proizvoda, lekovitog i aromatičnog bilja,
- proizvođači i prerađivači koji ispunjavaju standarde HACCAP ,
- Inspekcija i sertifikacija preduzeća koja poštuju standarde za pakovanje, transport i skladištenje proizvoda,

Ovom politikom se cilja unapređenje boljeg upravljanja poljoprivrednim zemljištem, uticanjem na povećanje kvaliteta i bezbednosti hrane uz kontrolisanu upotrebu poljoprivrednih agroinputa.

Kvalitet vode

Nova politika će omogućiti unapređenje kvaliteta podzemnih voda kroz očuvanje i zaštitu poljoprivrednog zemljišta i korišćenje agroinputa po evropskim standardima.

Kvalitet zemljišta i korišćenje zemljišta

Ovom politikom se cilja unapređenje kvaliteta zemljišta (tla) u odnosu na zaštitu poljoprivrednog zemljišta od zagađivanja, preduzimanje melioracionih i agrotehničkih mera i kontrolisano korišćenje poljoprivrednih agroinputa.

Erozija zemlji]ta-tla

Cilja se da se unapredi politika i akcija u preduzimanju mera zaštite poljoprivrednog zemljišta od erozije.

Promena u korišćenju zemljišta

Promena odredišta poljoprivredno-šumskog zemljišta u nepoljoprivredno-šumsko zemljište vršiće se na osnovu prostorno-planskih dokumenata i ovlašćenih pravnih organa.

Dobrobit životinja

Poboljšanjem upravljanja pašnjacima u društvenom vlasništvu i kontrola kretanja nomadskih životinja imaće uticaj na poboljšanje zdravlja životinja;

Kroz poboljšano upravljanje pašnjacima u društvenoj svojini, kontrolisano korišćenje poljoprivrednih agroinputa kao i zaštitu poljoprivrednog zemljišta od zagađenja.

Uticaj na osnovna prava

Dobro upravljanje

Unapređenjem ove politike administrativne procedure će biti transparentnije, eliminisati suvišne birokratske procedure i postavljati proceduralni rokovi za rešavanje predmeta.

Poglavlje 4.1: Izazovi prikupljanja podataka

Uticaj podataka na izradu koncept dokumenta (prikupljanje podataka)

Tokom izrade Koncept dokumenta za poljoprivredno zemljište služili smo se podacima, čiji izvor informacija imaju Departament za ekonomske analize i poljoprivrednu statistiku, poslednji popis poljoprivrede 2015. godine od strane Kosovske agencije za statistiku, Kosovske agencije za privatizaciju, Kosovske Katastarske agencije, opština itd.

Pošto je obezbeđivanje podataka iz oblasti poljoprivrede otežano realizuje, pogotovo što se anketama koje u toku godine obuhvataju oko 4 do 5% od ukupnog broja domaćinstava Kosova, dok se poljoprivredni popis sprovodi svakih 10 godina, možemo reći da su ovi podaci ne ispunjavaju uslove za detaljnije i tačnije analize. Postojeći podaci ne mogu sa ovim niskim procentom da predstavljaju realno stanje poljoprivrednih domaćinstava.

Kosovska agencija za statistiku je najovlašćeniji generator podataka, gde svake godine sprovodi anketu za poljoprivredna domaćinstva metodom slučajnog odabira, uključujući oko 4-6% postojećih poljoprivrednih domaćinstava. Dok, svakih 10 godina se predviđa da se organizuje poljoprivredni popis.

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

Podaci izveštaja Popisa poljoprivrede za korišćenje zemljišta koji se realizuju svakih 10 godina obuhvataju registraciju svih varijabli korišćenja zemljišta domaćinstava, kao: površine, struktura poljoprivrednih kultura, prinosi, agrotehničke mere kao što su navodnjavanje i tretiranje đubrivima i pesticidima itd. Dok se podaci ankete, iako se sprovode svake godine, iz niskog procenta uključenosti poljoprivrednih gazdinstava u anketu ne mogu reći da su reprezentativni.

Registracija-popis poljoprivrede koja se realizuje u saradnji sa MPŠRR i ASK, ostaje najpouzdaniji izvor podataka korišćenja zemljišta.

Dok, Kosovska katastarska agencija poseduje prostorne podatke sa administrativnim granicama opština, katastarskih zona i do nivoa parcela.

Takođe, u MPŠRR aplikacija koja uključuje Sistem identifikacije zemljišnih parcela (LPIS) i Registar poljoprivrednih gazdinstava realizovana programom GIS, uspela je da stvori stabilnu bazu podataka sa prostornim podacima o korišćenju zemljišta koja je u funkciji šema podrške za grantove i direktna plaćanja za poljoprivrednike.

Vredi napomenuti da je MPŠRR realizovala i digitalnu pedološku mapu (zemljišta-tla), koja je obuhvatila tipove zemljišta sa podacima o strukturi zemljišta, dubini, drenaži itd.

Kroz podršku nekoliko projekata Evropske komisije u MPŠRR, kreirana je Geobaza, sa prostornim podacima predstavljenim u mapama, gde se obuhvataju: mapu pogodnosti korišćenja zemljišta, ruralni akcioni plan, plan za građevinsko zoniranje (ograničenja delimična i potpuna), osetljivost podzemnih voda, ekološka osetljivost zemljišta, osetljivost na eroziju zemljišta, intenzitet korišćenja zemljišta, integrisana pogodnost zemljišta, optimalni plan korišćenja zemljišta i pokrivač tla-zemljišta itd.

Poljoprivredne i šumske površine koja pripadaju nadmorskim visinama iznad 700 m i sa nagibom terena iznad 10%, kategorisana su kao manje povoljna područja i prikazana na mapama.

I podatke za sistem navodnjavanja i njihovom proširenju u prostoru poseduje MPŠRR u kartografskom obliku, gde se svake godine ažurira dodatnim površinama ovih površina.

Poglavlje 5: Komunikacija i konsultacije

Rezime komunikacijskih i konsultativnih aktivnosti izvršena za koncept dokument

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

<p>Proces konsultacija cilja:</p> <ul style="list-style-type: none"> - [Dajte informaciju ovde] - [Kada se DK pošalje na javnu konsultaciju, kolona za budžet treba da se izbriše] - [Kada se DK pošalje na javnu konsultaciju, naslov kolone "Indikativni rok" treba da se promeni u "Vremenski rok"] 						
Glavni cilj	Ciljna grupa	Aktivnost	Komunikacija/obaveštenje	Okvirni rok	Potrebni budžet	Odgovorne lice
Konsultacije za definisanje problema	Sve zainteresovane strane	Prvi javni sastanak	Obaveštenje poslato putem elektronske pošte-službenim mejlom		Projekat SIDA KP	Idriz Ga Albulen Maloku
Preliminarne međuministarske konsultacije	Relevantne institucije prema članu 7. Poslovnika Vlade	Slanje nacрта DK-a	Preko službene e-pošte			Idriz Ga Albulen Maloku
Javne pismene konsultacije	Relevantne institucije, zainteresovane strane	Objavljivanje nacртаDK-a na portalu javne konsultacije	Objava na web sajtu i Fejsbuk nalogu MPŠRR-a i saopštenje za lokalne medije			Idriz Ga Albulen Maloku
Konsultacije o prvom nacrtu DK	Sve zainteresovane strane, vlasnici i korisnici poljoprivrednog zemljišta, udruženja poljoprivrednika i građevinara, donatori i strani državljani koji tvrde da su vlasnici poljoprivrednog zemljišta, kao i	7 sastanaka fokusiranih na različite delove zemlje, kao i jedan sastanak sa donatorima.	Obaveštenje poslato putem službene elektronske pošte, preko web sajtova opština, društvene mreže facebook MPŠRR-a. Obaveštenje lokalnih medija za praćenje aktivnosti Za sastanak sa donatorima da se obaveštavaju svi centralni mediji		Projekat SIDA KP	Albulen Maloku Idriz Ga

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

	opštinski službenici					
--	-------------------------	--	--	--	--	--

Rezime javnih aktivnosti za koncept dokumenat

1. Početna-inicijalna organizacija sa zainteresovanim stranama 29.11.2018, pozivi za učešće su poslani ovim-sledećim institucijama: MF&T (MFRT), MIPT, MZSPHI, ME (Ministarstvo ekonomije-privrede), KAP, KKA, opštine, Asocijacija kosovskih opština, Udruženje građevinara .

Inače, pozivu za učešće odgovorile su sledeće institucije: Kosovska agencija za privatizaciju, MIPT, KKA, MF&T (MFRT) i Opština Vučitrn.

Radna grupa je ispred učesnika predstavila početak rada na kreiranju politike za bolje upravljanje poljoprivrednim zemljištem, u cilju razvoja poljoprivredne delatnosti.

Neispravno upravljanje poljoprivrednim zemljištem, neadekvatna primena važećeg zakonodavstva, nejasno definisanje nadležnosti između centralnog i lokalnog nivoa, nedovoljna međuinstitucionalna saradnja za sprovođenje politika i zakona, nepravna administracija i upravljanje poljoprivrednim zemljištem i pašnjacima u društvenoj svojini, kao i zadnje izmene pravnog okvira za prostorno planiranje bile glavna pitanja o kojima se razgovaralo na ovom sastanku.

Tokom sastanka je preporučeno da ekonomske zone u opštinama dobiju saglasnost MPŠRR-a za korišćenje poljoprivrednog zemljišta. Takođe je bio zajednički zaključak da treba osnovati fond poljoprivrednog zemljišta.

2. Preliminarne međuministarske konsultacije održan je od 03-09 Novembar 2021 , dokument je dostavljan institucijama: PFMT, MEI, GCS, SPO, ZL-OPM, OPC-KP, MP, MUP, MALS, MŽSPP, ME, MIPT, AGENCIJA ZA PRIVATIZACIJU, FAKULTET POLJOPRIVREDE I VETERINARSTVA, OMBUDSMAN, AGENCIJA ZA RAVNOPRAVNOST POLOVA/KP, KDU/KP, SAVEZ KOSOVSkih OPŠTINA, Kosovska katastarska agencija.

3. Objavljivanje na onlajn platformi od 10-24 Novembar 2021: Obaveštenje za ovo na društvenoj mreži Fcb MPŠRR-a i zajedno sa ovim i izrada obaveštenja (vesti) za web stranicu MPŠRR-a i medije

Sve medijske publikacije vezane za temu koncept dokumenta biće priložene putem linkova u ovom konceptu.

Poglavlje 6: Poređenje opcija

- Nepromena postojećeg stanja nastaviće neodrživo upravljanje, gubitak poljoprivrednog zemljišta i njegovo usitnjavanje-fregmentacija u cilju promene odredišta, nejasno definisanje nadležnosti između centralnog i lokalnog nivoa, nedostatak adekvatnog nadzora sprovođenja Zakona.
- Neipravnim i neodrživim upravljanjem poljoprivrednog zemljišta u društvenoj svojini, nastaviće da se koristi u nepoljoprivredne svrhe, usitnjavanje društvenog zemljišta gubi efekat konkurentnosti, poljoprivrednici u većini slučajeva neće imati mogućnosti da budu deo procesa privatizacije.

Poglavlje 6.1: Planovi sprovođenja za različite opcije

Za ispunjenje obaveza koje proizilaze iz Zakona o poljoprivrednom zemljištu i adresiranje nekih uzroka problema Opcija 2 predviđa:

- Povećanjem budžeta i angažovanjem najmanje tri (3) inspektora da nadgledaju sprovođenje Zakona br.02/L-26 o poljoprivrednom zemljištu;
- Poboljšanje koordinacije sa MŽSPPI i opštine oko dobijanja saglasnosti od MPŠRR-a za nacrt opštinskih razvojnih planova;
- Usklađivanje politika održivog upravljanja i zaštite poljoprivrednog zemljišta, na centralnom nivou MPŠRR, MZSPPI, MALS, KAP i drugi relevantni akteri, kao i na lokalnom nivou;
- Podizanje svesti stanovništva, organizacija kampanje i senzibilizacija nadležnih institucija u vezi sa unapređenjem održivog upravljanja poljoprivrednim zemljištem
- Obuka osoblja na lokalnom i centralnom nivou.

Plan sprovođenja za opciju 2

PLAN SPROVOĐENJA ZA OPSIJU 2		
Svrha politike	Upravljanje poljoprivrednim zemljištem kao prirodnim resursom i opšte dobrim bazirajući se na principima održivog razvoja, njegove zaštite i	

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

	korišćenja za poljoprivrednu proizvodnju radi obezbeđivanja ekonomskog prosperiteta zemlje.							Očekivani iznos troškova
Strateški cilj	Stvaranje mogućnosti za održivo korišćenje poljoprivrednog zemljišta							
	Proizvod, delatnost, godina i organizacija / odgovorni departament							
Specifični cilj br.1 Izgradnja kapaciteta za sprovođenje zakona	Proizvod od 1.1	Broj inspekcija						Institucija /odgovorni departament
			Godina 1	Godina 2	Godina 3	Godina 4	Godina 5	
		Aktivnost 1.1.1 Zapošljavati tri inspektora za nadgledanje sprovođenja zakona	X	400	600	700	900	
	Proizvod od 1.2	3 obuke za inspektore i 5 obuka za osoblje na lokalnom i centralnom nivou						
		Aktivnost 1.2.1 Obuka inspektora	X	X	X	X	X	
		Aktivnost 1.2.2 Organizovanje prve i druge obuke		X				MPŠRR DPPT/DZ
		Aktivnost 1.2.3			X			MPŠRR DPPT/DZ

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

		Organizovanje treće, četvrte i pete obuke							
Specifični cilj br.2	Proizvod 2.1	Bolja institucionalna koordinacija između centralnog i lokalnog nivoa (MPRR, MŽSPPI, opštine i druge relevantne institucije)							
Zaštita poljoprivrednog zemljišta od neplanske urbane izgradnje		Aktivnost 2.1.1 Organizovanje redovnih zajedničkih sastanaka radi usaglašavanja aktivnosti i sektorskih politika na osnovu važećih zakona i propisa	X	X	X	X	X	MPŠRR DPPT/DZ	
Specifični cilj br.3	Proizvod 3.1	Kampanja za poboljšanje održivog upravljanja poljoprivrednog zemljišta organizovana.							
Podizanje svesti o značaju poljoprivrednog zemljišta		Aktivnost 3.1.1 Priprema promotivnih materijala		X	X			MPŠRR DPPT/DZ	
		Aktivnost 3.1.2 Emitovanje i				X	X		

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

		distribucija materijala							
--	--	-------------------------	--	--	--	--	--	--	--

Za poboljšanje upravljanja poljoprivrednim zemljištem Opcija 3 predviđa dopunu izmenu Zakona br.02/L-26 o poljoprivrednom zemljištu, koji će eliminisati uzroke i posledice pomenute u definisanju problema:

Ovaj zakon bi adresirao pitanja koja su neregulisana ili imaju pravne praznine. Preko ovih izmena će se preciznije regulisati dobijanje saglasnosti na Opštinski plan razvoja, način izveštavanja o promeni odredišta poljoprivrednih zemljišta, davanje u zakup poljoprivrednog zemljišta i zemljišta koje su neobrađene.

Novi nacrt zakona će odrediti:

- Pravično i održivo upravljanje poljoprivrednim zemljištem u društvenoj svojini kako bi se ono davalo u zakup za poljoprivrednu delatnost i stvaranje fonda poljoprivrednog zemljišta;
- Fond poljoprivrednog zemljišta će biti osnovan zakonom, njime će upravljati i upravljati MPŠRR na osnovu zakona o poljoprivrednom zemljištu koji će služiti kao instrument podrške komasaciji zemljišta (ova preporuka je takođe proizišla iz Izveštaja skupštinskog odbora za poljoprivredu, šumarstvo, ruralni razvoj, životna sredina i prostorno planiranje i infrastruktura);
- Očuvanje poljoprivrednog zemljišta od neovlašćene gradnje putem izdavanja saglasnosti MPŠRR i MŽSPPI za opštinske razvojne planove, kao i jasnije definisanje rokova za izdavanje saglasnosti (rokovi su određeni Zakonom br.05/L-031, za Opštinske Upravni postupak, član 98. Rok za okončanje upravnog postupka);
- Angažovanje inspektora za zaštitu poljoprivrednog zemljišta, kao i koordinacija sa opštinskim inspektorima za sprovođenje novog Zakona o poljoprivrednom zemljištu;
- Poboljšanje upravljanja pašnjacima u javnoj svojini, jasno definisanje institucije odgovorne za upravljanje pašnjacima, sagledavanje mogućnosti upravljanja preko privatnih kompanija;

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

- Institucija odgovorna za upravljanje pašnjacima biće MPŠRR, a odgovornosti i nadležnosti ove institucije biće određene Zakonom o poljoprivrednom zemljištu. Ova preporuka je takođe proizišla iz Izveštaja skupštinskog odbora za poljoprivredu, šumarstvo, ruralni razvoj, životnu sredinu i prostorno planiranje i infrastrukturu;
- Najjasnije definisanje procedura za promenu odredišta poljoprivrednog zemljišta u građevinsko je u nadležnosti MPŠRR-a i opština, dok su rokovi za davanje saglasnosti ili odbijanja utvrđeni Zakonom br.05/L-031, o opštem upravnom postupku;
- Razmatranje tarifa za promenu odredišta poljoprivrednog zemljišta na građevinskom zemljištu na osnovu važećeg zakona je ista za celu teritoriju Republike Kosovo prema katastarskoj klasifikaciji poljoprivrednog zemljišta, pregled će se fokusirati na tržišnu cenu poljoprivrednog zemljišta;
- Najjasnije definisane nadležnosti inspektora za poljoprivredno zemljište su definisane Zakonom br.03/L-029, o Poljoprivrednoj inspekciji “Službeni list Republike Kosovo br.45/12 januar 2009. Godine”, Zakon o poljoprivrednom zemljištu br.02/L-26. U međuvremenu je izrađen nacrt Zakona o inspekcijском nadzoru, čiji je pokrovitelj Ministarstvo industrije, preduzetništva i trgovine (MIPT). Svrha ovog zakona je stvaranje potrebnog pravnog okvira za sprovođenje reforme inspekcijског sistema u Republici Kosovo, kroz racionalizaciju broja inspekcijских organa u državnoj upravi, razjašnjavanje njihovih nadležnosti, poboljšanje koordinacije i ujednačavanje postupaka i uslova za vršenje inspekcijског nadzora od strane inspekcijских organa u državnoj upravi i na nivou opština;
- Preko održivog upravljanja poljoprivrednim zemljištem favorizuje strateške investicije ne samo u oblasti poljoprivrede, već iu drugim sektorima kao što su alternativni izvori energije (vetar, voda, sunce);
- Pravično i održivo upravljanje poljoprivrednim zemljištem u društvenoj svojini od strane Nadležne institucije će se dati u zakup kroz zakonske procedure za investitore koji se bave poljoprivrednim aktivnostima, što utiče na otvaranje novih poslova i zapošljavanje;
- Pravo fizičkih i pravnih stranih lica da budu vlasnici poljoprivrednog zemljišta u Republici Kosovo.

Plan sprovođenja za Opciju 3

PLAN SPROVOĐENJA ZA OPCIJU 3

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

Svrha Politike	Upravljanje poljoprivrednim zemljištem kao prirodnim resursom i opšte dobrim zasnovano na principima održivog razvoja, njegove zaštite i korišćenja za poljoprivrednu proizvodnju radi obezbeđivanja ekonomskog prosperiteta zemlje.							
Strateški cilj	Stvaranje mogućnosti za održivo korišćenje poljoprivrednog zemljišta							
Specifični cilj 1: Unapređenje zakonodavnog i regulatornog okvira za poljoprivredno zemljište	Proizvod 1.1	Nacrt zakona o poljoprivrednom zemljištu						
			2021	2022	2023	2024	2025	Institucija/ Odgovorni Departament
		Aktivnost 1.1 Nacrt zakona		X				MPŠRR DPPT/DZ
		Aktivnost 1.3 Nacrt podzakonskih akata			X			MPŠRR DPPT/DZ
	Proizvod 1.2	Baza podataka o površinama poljoprivrednog zemljišta u društvenoj svojini spostavljena						
		Aktivnost 1.3.1 Kreiranje i ažuriranje podataka o površinama poljoprivrednog zemljišta u društvenoj svojini			X			
		Kreiranje i ažuriranje podataka o pašnjacima u društvenoj svojini			X			

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

	Proizvod1.3	Revidirane tarife za promenu odredišta poljoprivrednog zemljišta;				
	Aktivnost 1.4.1			X		
	Razmatranje tarifa za promenu odredišta poljoprivrednog zemljišta;					
Specifični cilj 2: Izgradnja kapaciteta za sprovođenje zakona	Proizvod 2.1	Broj inspekcija				
	Aktivnost 2.1.1		X			
	Zapošljavanje tri inspektora da nadgledaju sprovođenje zakona					
	Proizvod 2.2	3 obuke za inspektore				
	Aktivnost 2.2.1		X	X	X	X
	Organizovanje i održavanje obuka					
Proizvod 2.3	5 Obuka osoblja na lokalnom i centralnom nivou					
Aktivnost 2.3.1			X		MZ / IKSHP / SHSKUK	
Organizovanje prve i druge obuke						
Aktivnost 2.3.2				X	MSH /IKSHP	

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

		Organizovanje treće, četvrte i pete obuke						
Specifični cilj 3: Zaštita poljoprivrednog zemljišta od neplanske urbane izgradnje, zagađenja, erozije, degradacije i dr.;	Proizvod 3.1	Bolja međuinstitucionalna koordinacija između centralnog i lokalnog nivoa: MPŠRR, MSPPI, opštine i druge relevantne institucije						
		Aktivnosti 3.1.1 Organizovanje redovnih zajedničkih sastanaka radi usaglašavanja sektorskih aktivnosti i politika zasnovanih na važećim zakonima i propisima	X	X	X	X	X	MPŠRR DPPT/DZ; MŽSPPI; Opštine
		Priprema informativnog materijala koji se odnosi na zaštitu poljoprivrednog zemljišta od neplanske izgradnje, njegovog zagađivanja i degradacije.	X	X	X	X	X	
		Koordinacija aktivnosti sa donatorima, koji mogu	X	X	X	X	X	

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

		doprineti izradi planova i programa za održivije korišćenje poljoprivrednog zemljišta						
	Proizvod 3.2	Broj saglasnosti datih od MPŠRR za usvajanje opštinskih razvojnih planova						
		Aktivnosti 3.2.1						MPŠRR DPPT/DZ; MZSPPI; Opštine
		Razmatranje opštinskih razvojnih planova	X	X	X	X	X	
Specifični cilj 4: Podizanje svesti o značaju poljoprivrednog zemljišta	Proizvod 4.1	Kampanja za unapređenje održivog upravljanja poljoprivrednim zemljištem organizovana						
		Aktivnost 4.1.1						
		Priprema promotivnih materijala	X	X	X	X	X	
		Aktivnost 4.1.2						
		Emitovanje i distribucija materijala	X	X	X	X	X	
Specifični cilj 5: Promocija tržišta	Proizvod 5.1	% poljoprivrednog zemljišta datog u zakup za poljoprivredne delatnosti						
		Aktivnosti 5.1.1	X	X	X	X	X	

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

poljoprivrednog zemljišta	Poljoprivredno zemljište se daje u zakup za obavljanje poljoprivredne delatnosti						
	Izrada standardnog ugovora o zakupu poljoprivrednog zemljišta			X			
	Proizvod 5.2	% pašnjaka u društvenoj svojini koja se koriste					
	Aktivnosti 5.2.1 Priprema dokumentacije i drugih akcionih planova neophodnih za davanje na upravljanje pašnjaka privatnim preduzećima			X	X	X	

Poglavlje 6.2: Tabela poređenja sa tri opcije

[Dajte kratak narativni pregled tri opcije. Takođe, predstavite izabranu opciju i glavne razloge zašto je izabrana.]

Poređenje opcija

Metod upoređenja:			
Relevantni pozitivni uticaji	Opcija 1: Bez promene	Opcija 2: Poboljšajte implementaciju i izvršenje	Opcija 3:
		Zapošljavanje dodatnog osoblja-inspektora	Nacrt zakonskih i podzakonskih akata za održivo korišćenje poljoprivrednog zemljišta
		Bolja međuinstitucionalna koordinacija	Razmatranje opštinskih razvojnih planova
		Opštine da pošalju MPŠRR nacrt opštinskih razvojnih planova na usvajanje	Sprovođenje zakona od strane inspektora za poljoprivredno zemljište
Relevantni negativni uticaji		Promene u zakonskom okviru od strane MZSPPI u vezi sa planiranjem	Izmena važećeg Zakona o poljoprivrednom zemljištu u cilju usaglašavanja sektorskih

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

	korišćenja poljoprivrednog zemljišta						politika za održivo upravljanje poljoprivrednim zemljištem		
Relevantni troškovi									
Procena očekivanog uticaja na budžet	Godina 1	Godina 2	Godina 3	Godina 1	Godina 2	Godina 3	Godina 1	Godina 2	Godina 3
Zaključak									

Poglavlje 7: Zaključci i budući koraci

Dopuna-izmena Zakona br.02/L-26 o poljoprivrednom zemljištu, kojom bi se otklonili navedeni uzroci i posledice definisanja problema:

Ovaj zakon bi se bavio pitanjima koja nisu regulisana ili imaju zakonske praznine. Ovim izmenama će se preciznije regulisati: pravično i održivo upravljanje poljoprivrednim zemljištem i pašnjacima u društvenoj svojini; poljoprivredno zemljište kojim trenutno upravlja Kosovski poljoprivredni institut (PIK);

pribavljanje saglasnosti za razvojni Plan opštine; procedure za promenu odredišta poljoprivrednog zemljišta; način izveštavanja o promeni odredišta poljoprivrednog zemljišta; zakup poljoprivrednog zemljišta i zemljišta koje je neobrađeno; unapređenje upravljanja pašnjacima u društvenoj svojini; pregled tarifa za promenu odredišta poljoprivrednog zemljišta; jasnije definisanje nadležnosti inspektora za poljoprivredno zemljište.

Novi nacrt zakona će odrediti:

- Pravično i održivo upravljanje poljoprivrednim zemljištem u društvenoj svojini kako bi se ono davalo u zakup za poljoprivrednu delatnost i stvaranje fonda poljoprivrednog zemljišta;

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

- Fond poljoprivrednog zemljišta će biti osnovan zakonom, njime će se administrirati i upravljati MPŠRR na osnovu zakona o poljoprivrednom zemljištu koji će služiti kao instrument podrške komasaciji zemljišta (ova preporuka je takođe proizišla iz Izveštaja skupštinskog odbora za poljoprivredu, šumarstvo, ruralni razvoj, životna sredina i prostorno planiranje i infrastruktura);
- Očuvanje poljoprivrednog zemljišta od neovlašćene gradnje putem izdavanja saglasnosti MPŠRR i MŽSPPI za opštinske razvojne planove, kao i jasnije definisanje rokova za izdavanje saglasnosti (rokovi su definisani Zakonom br.05/L-031, za Opštinske Upravni postupak, član 98. Rok za okončanje upravnog postupka);
- Angažovanje inspektora za zaštitu poljoprivrednog zemljišta, kao i koordinacija sa opštinskim inspektorima za sprovođenje novog Zakona o poljoprivrednom zemljištu;
- Unapređenje upravljanja pašnjacima u društvenoj svojini, jasno definisanje institucije odgovorne za upravljanje pašnjacima, sagledavanje mogućnosti upravljanja preko privatnih kompanija; Institucija odgovorna za upravljanje pašnjacima biće MPŠRR, a odgovornosti i nadležnosti ove institucije biće definisane Zakonom o poljoprivrednom zemljištu. Ova preporuka je takođe proizišla iz Izveštaja skupštinskog odbora za poljoprivredu, šumarstvo, ruralni razvoj, životnu sredinu i prostorno planiranje i infrastrukturu;
- Najjasnije definisanje procedura za promenu odredišta poljoprivrednog zemljišta u građevinsko je u nadležnosti MPŠRR-a i opština, dok su rokovi za davanje saglasnosti ili odbijanja utvrđeni Zakonom br.05/L-031, o opštem upravnom postupku;
- Razmatranje tarifa za promenu odredišta poljoprivrednog zemljišta na građevinskom zemljištu na osnovu važećeg zakona je ista za celu teritoriju Republike Kosovo prema katastarskoj klasifikaciji poljoprivrednog zemljišta, razmatranje će se fokusirati na tržišnu cenu poljoprivredno zemljište;
- Najjasnije definisane nadležnosti inspektora za poljoprivredno zemljište su definisane Zakonom br.03/L-029, o Poljoprivrednoj inspekciji "Službeni list Republike Kosovo br.45/12 januar 2009. Godine", Zakon o poljoprivrednom zemljištu br.02/L-26. U međuvremenu je izrađen nacrt Zakona o inspekcijском nadzoru, čiji je pokrovitelj Ministarstvo industrije, preduzetništva i trgovine (MIPT). Svrha ovog zakona je stvaranje potrebnog pravnog okvira za sprovođenje reforme inspekcijског sistema u Republici Kosovo, kroz racionalizaciju broja inspekcijских organa u državnoj upravi, razjašnjavanje njihovih nadležnosti, poboljšanje koordinacije i ujednačavanje postupaka i uslova za vršenje inspekcijског nadzora od strane inspekcijских organa u državnoj upravi i na nivou opština;

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

- Preko održivog upravljanja poljoprivrednim zemljištem favorizuje strateške investicije ne samo u oblasti poljoprivrede, već i u drugim sektorima kao što su alternativni izvori energije (vetar, voda, sunce);
- Pravično i održivo upravljanje poljoprivrednim zemljištem u društvenoj svojini od strane Nadležne institucije će se dati u zakup kroz zakonske procedure za investitore koji se bave poljoprivrednim aktivnostima, što utiče na otvaranje novih poslova i zapošljavanje;
- Pravo stranih fizičkih i pravnih lica da budu vlasnici poljoprivrednog zemljišta u Republici Kosovo;
- Određivanje površine parcele obradivog poljoprivrednog zemljišta, koja se ne može usitnjavati ispod definisane površine (0,5 ha) osim podizanja objekata od posebnog javnog značaja;
- Pravično održivo administriranje i upravljanje i upravljanje poljoprivrednim zemljištem kojim trenutno upravlja Kosovski poljoprivredni institut u Peći.

Plan sprovođenja željene opcije

PLAN SPROVOĐENJA OPCIJE 3							
Svrha Politike	Upravljanje poljoprivrednim zemljištem kao prirodnim resursom i opštim dobrom zasnovano na principima održivog razvoja, njegove zaštite i korišćenja za poljoprivrednu proizvodnju radi obezbeđivanja ekonomskog prosperiteta zemlje.						
Strateški cilj	Stvaranje mogućnosti za održivo korišćenje poljoprivrednog zemljišta						
Specifični cilj 1: Unapređenje zakonodavnog i regulatornog okvira za poljoprivredno zemljište	Proizvod 1.1	Nacrt zakona o poljoprivrednom zemljištu					
			2021	2022	2023	2024	2025
	Aktivnost1.1 Nacrt zakona		X				MPŠRR DPPT/DZ

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

		Aktivnost 1.3			X			MPŠRR DPPT/DZ
		Nacrt podzakonskih akata						
	Proizvod 1.2	Databaza podataka o površinama poljoprivrednog zemljišta u društvenoj svojini izrađena						
		Aktivnost 1.3.1			X			
		Kreiranje i ažuriranje podataka o poljoprivrednom zemljištu u društvenoj svojini						
		Kreiranje i ažuriranje podataka o pašnjacima u društvenoj svojini			X			
	Proizvod 1.3	Razmatrane tarife za promenu odredišta poljoprivrednog zemljišta;						
		Aktivnost 1.4.1			X			
		Razmatranje tarifa za promenu odredišta poljoprivrednog zemljišta						
Specifični cilj 2:	Proizvod	Broj inspekcija						

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

Izgradnja kapaciteta za sprovođenje zakona	2.1	Aktivnost 2.1.1							
		Zapošljavanje tri inspektora da nadgledaju sprovođenje zakona		X					
	Proizvod 2.2	3 trajnime për inspektorët							
		Aktivnost 2.2.1							
		Organizovanje i održavanje obuka		X	X	X	X		
	Proizvod 2.3	5 Obuka osoblja na lokalnom i centralnom nivou							
		Aktivnost 2.3.1				X			MZ / NJIZ / Univerzitetska klinička bolnička služba Kosova-UKBSK
		Organizovanje prve i druge obuke							
		Aktivnost 2.3.2					X		MZ /NIJZ
Organizovanje treće, četvrte i pete obuke									
Specifični cilj 3: Zaštita poljoprivrednog	Proizvod 3.1	Bolja međuinstitucionalna koordinacija između centralnog i lokalnog nivoa: MPŠRR, MŽSPPI, opštine i druge relevantne institucije							
		Aktivnost 3.1.1	X	X	X	X	X		MPŠRR

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

zemljišta od neplanske urbane izgradnje, zagađenja, erozije, degradacije i dr.;		Organizovanje redovnih zajedničkih sastanaka radi usaglašavanja sektorskih aktivnosti i politika zasnovanih na važećim zakonima i propisima						DPPT/DZ MŽSPPI; Opštine
		Priprema informativnog materijala u vezi sa zaštitom poljoprivrednog zemljišta od neplanske izgradnje, njegovog zagađivanja i degradacije	X	X	X	X	X	
		Koordinacija aktivnosti sa donatorima, koji mogu doprineti izradi planova i programa za održivije korišćenje poljoprivrednog zemljišta	X	X	X	X	X	
	Proizvod 3.2	Broj saglasnosti podataka od MPŠRR-a za usvajanje opštinskih razvojnih planova						
	Aktivnosti 3.2.1	X	X	X	X	X	MPŠRR	

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

		Razmatranje opštinskih razvojnih planova						DPPT/DZ MŽSPPI; Opštine
Specifični cilj 4: Podizanje svesti o značaju poljoprivrednog zemljišta	Proizvod 4.1	Kampanja za unapređenje održivog upravljanja poljoprivrednim zemljištem organizovana						
		Aktivnosti 4.1.1						
		Priprema promotivnih materijala	X	X	X	X	X	
		Aktiviteti 4.1.2						
		Emitovanje i distribucija materijala	X	X	X	X	X	
Specifični cilj 5: Promocija tržišta poljoprivrednog zemljišta	Proizvod 5.1	% poljoprivrednog zemljišta datog u zakup za poljoprivredne delatnosti						
		Aktivnosti 5.1.1						
		Poljoprivredno zemljište se daje u zakup za obavljanje poljoprivredne delatnosti	X	X	X	X	X	
		priprema standardnog ugovora o zakupu			X			

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

	poljoprivrednog zemljišta						
Proizvod 5.2	% pašnjaka u društvenoj svojini koje se koriste						
	Aktivnosti 5.2.1 Priprema dokumentacije i drugih akcionih planova neophodnih za pružanje upravljanja pašnjacima privatnim preduzećima			X	X	X	

Poglavlje 7.1: Odredbe za praćenje i procenu-evaluaciju

[Opišite odredbe i planiranje za praćenje i evaluaciju. Ako takve odredbe nisu potrebne, objasnite zašto]

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

Aneks-prilog 1: Obrazac procene za ekonomski uticaj

Kategorija ekonomskih uticaja	Glavni uticaj	Da li se očekuje da se ovaj uticaj desi?		Broj pogođenih organizacija, kompanija i/ili pojedinaca	Očekivana korist ili troškovi uticaja	Željeni nivo analize
		Da	Ne	Visok / nizak	Visok / nizak	
Radna mesta ¹	Hoće li se sadašnji broj radnih mesta povećati?		ne	Nizak	Nizak	Nizak
	Hoće li se sadašnji broj radnih mesta smanjiti?		ne			
	Da li će to uticati na nivo plaćanja?		ne	Nizak		
	Da li će to uticati na lakoću pronalazjenja posla?		ne	Nizak		
Pravljenje biznisa	Da li će to uticati na pristup finansijama za poslovanje?	da				
	Da li će određeni proizvodi biti dozvoljeni na tržištu?		ne			
	Da li će određeni proizvodi biti dozvoljeni na tržištu?		ne			
	Da li će preduzeća biti prinuđena da se zatvore?		ne			
	Da li će biti stvorena nova preduzeća?	da				
Administrativna taksa-opterećenje	Da li će preduzeća biti primorana da ispune svoje nove obaveze informisanja?		ne	Ne primenjuje se za nas		
	Da li su obaveze pružanja informacija preduzećima pojednostavljene?		ne			
Tregovina	Da li se očekuje da će se trenutni uvozni tokovi promeniti?	da				
	Da li se očekuje da će se trenutni izvozni tokovi promeniti?	da				
Transport	Da li će to uticati na način prevoza putnika i/ili robe?		ne			
	Da li će biti promena u potrebnom vremenu za prevoz putnika i/ili robe?		ne			
Investicije	Očekuje li se od kompanije da investiraju u nove aktivnosti?	da				

¹ Kada to utiče na radna mesta, takođe će biti i socijalnih uticaja.

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

	Da li se očekuje da kompanije otkazu ili odlože za kasnije investicije?		ne			
	Hoće li se povećati ulaganja iz dijaspore?	da				
	Hoće li se smanjiti ulaganja iz dijaspore?		ne			
	Da li će se direktne strane investicije povećati?		ne			
	Da li će se direktne strane investicije smanjiti?		ne			
Konkurentnost	Da li će porasti poslovna cena proizvoda, kao što je struja?		ne			
	Da li će se smanjiti cena poslovnih inputa, kao što je struja?		ne			
	Da li je moguće da se inovacije i istraživanja biti promovisani?		ne			
	Da li je moguće da će inovacije i istraživanja biti ometani-sputani?		ne			
Uticaj procene životne sredine-UPŽS	Da li su kompanije uglavnom pogođene UPŽS?	da				
Cene i konkurencija	Da li će se povećati broj roba i usluga dostupnih za preduzeća ili potrošače?		ne			
	Da li će se smanjiti broj roba i usluga dostupnih za preduzeća ili potrošače?		ne			
	Da li će cene postojećih roba i usluga porasti?		ne			
	Da li će cene postojećih roba i usluga smanjiti?		ne			
Regionalni ekonomski uticaji	Da li će neki određeni poslovni sektor biti pogođen?	da				
	Da li je ovaj sektor koncentrisan u određenom regionu?		ne			
Opšti ekonomski razvoj	Da li će to uticati na budući ekonomski rast?	da				
	Može li biti efekta- uticaja na stopu inflacije?		ne			

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

Aneks 2: Obrazac za procenu društvenog uticaja

Kategorija društvenih uticaja	Glavni uticaj	Da li se očekuje da se ovaj uticaj desi?		Broj pogođenih organizacija, kompanija i/ili pojedinaca	Očekivana korist ili troškovi uticaja	Željeni nivo analize
		Da	Ne			
Radna mesta ²	Hoće li se sadašnji broj radnih mesta povećati?	da		Nizak		
	Hoće li se sadašnji broj radnih mesta smanjiti?		ne			
	Da li su pogođeni radna mesta u određenom poslovnom sektoru?		ne			
	Da li će biti uticaja na nivo plaćanja?		ne			
	Da li će to uticati na lakše pronalaženje jednog radnog mesta?	da		Nizak		
Regionalni društveni uticaji	Da li su društveni uticaji koncentrisani u određenom regionu ili gradu?		ne			
Uslovi rada	Da li su ugrožena-pogođeni prava radnika?		ne			
	Da li su predviđeni ili ukinuti standardi za rad u opasnim uslovima?		ne			
	Da li će to uticati na to kako se razvija socijalni dijalog između zaposlenih i poslodavaca?		ne			
Socijalno uključnje	Da li će to uticati na siromaštvo?	da		Nizak		
	Da li je pogođen pristup programima socijalne zaštite?		ne			
	Da li će se promeniti cena osnovnih roba i usluga?		ne			
	Da li će to uticati na finansiranje ili organizaciju šema socijalne zaštite?		ne			
Obrazovanje	Da li će to uticati na osnovno obrazovanje?		ne			
	Da li će to uticati na srednje obrazovanje?		ne			

² Kada to utiče na radna mesta, takođe će biti i ekonomskih uticaja.

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

	Da li će to uticati na visoko obrazovanje?		ne			
	Da li će to uticati na stručno osposobljenje-obrazovanje?		ne			
	Da li će to uticati na obrazovanje radnika i učenjem tokom celog života?		ne			
	Da li će to uticati na organizaciju ili strukturu obrazovnog sistema?		ne			
	Da li će to uticati na akademske slobode i samoupravu?		ne			
Kultura	Da li opcija utiče na kulturnu raznolikost-diversitet?		ne			
	Da li opcija utiče na finansiranje kulturnih organizacija?		ne			
	Da li opcija utiče na mogućnosti da ljudi imaju koristi od kulturnih aktivnosti ili učestvuju u njima?		ne			
	Da li opcija utiče na očuvanje kulturnog nasleđa?	da				
Upravljanje-vladavina	Da li opcija utiče na sposobnost građana da učestvuju u demokratskom procesu?		ne			
	Da li se tretira svaka osoba jednako?	da				
	Da li će javnost biti dobro informisana u vezi određenih pitanja?	da				
	Da li utiče opcija na način kako funkcionišu političke partije?		ne			
	Da li će biti uticaja u civilnom društvu?		ne			
Zdravlje i javna bezbednost ³	Da li će to uticati na živote ljudi, kao što je životni vek ili stopa smrtnosti-mortaliteta?	da				
	Da li će to uticati na kvalitet hrane?	da				
	Da li će se zdravstveni rizik povećati ili smanjiti zbog štetnih materija?	da sma- nji				

³ Kad ima uticaj na javno zdravlje i bezbednost, onda redovno ima uticaj na životnu sredinu.

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

	Da li će biti uticaja na zdravlje usled promena nivoa buke ili kvaliteta vazduha, vode i/ili zemljišta?	da			
	Da li će biti zdravstvenih posledica-efekata zbog promena u upotrebi energije?	ne			
	Da li će biti zdravstvenih posledica-efekata zbog promena u odlaganju otpada?	ne			
	Da li će to uticati na način života ljudi, kao što je nivo interesovanja za sport, promene u ishrani ili promene u upotrebi duvana ili alkohola?	ne			
	Da li postoje određene grupe koje se suočavaju sa mnogo većim rizicima od drugih (određenih faktorima, kao što su starost, pol, invaliditet, društvena grupa ili region)?	ne			
Zločin i bezbednost	Da li su šanse pogođene da bi se uhvatili kriminalci?	ne			
	Da li utiče od mogućeg profita-dobita od zločina?	ne			
	Da li to utiče na nivoe korupcije?	ne			
	Da li utiče kapacitet sprovođenja zakona?	ne			
	Ima li neki uticaj u pravima i sigurnosti žrtava zločina?	ne			

Aneks 3: Obrazac procene-evaluacije za uticaje na životnu sredinu

Kategorija uticaja na životnu sredinu	Glavni uticaj	Da li se očekuje da se ovaj uticaj desi?		Broj pogođenih organizacija, kompanija i/ili pojedinaca	Očekivana korist ili troškovi uticaja	Željeni nivo analize
		Da	Ne			
Stabilna klima i životna sredina	Da li će to uticati na emisije gasova staklene bašte (ugljen-dioksid, metan, itd.)?	da				
	Da li će to uticati na potrošnju goriva?		ne			

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

	Da li će se raznolikost resursa koji se koriste za proizvodnju energije promeniti?		ne			
	Da li će biti promena cena za ekološki prihvatljive proizvode?		ne			
	Da li će određene aktivnosti postati manje zagađujuće?	da		Nizak		
Kvalitet vazduha	Da li će to uticati na emisiju zagađivača vazduha?		ne			
Kvalitet vode	Da li opcija utiče na kvalitet slatke vode?	da		Nizak		
	Da li opcija utiče na kvalitet podzemnih voda?	da				
	Da li opcija utiče na izvore vode za piće?	da		Nizak		
Kvalitet zemljišta i korišćenje zemljišta	Da li će to uticati na kvalitet zemljišta (u vezi sa zakiseljavanjem, zagađenjem, upotrebom pesticida ili herbicida)?	da				
	Da li će to uticati na eroziju zemljišta?	da				
	Hoće li zemljište biti izgubljeno (gradnjom itd.)?		ne			
	Da li će se zemljište steći (dekontaminacijom, itd.)?	da		Nizak		
	Da li će biti promena u korišćenju zemljišta (npr. sa korišćenja šuma na poljoprivrednu ili urbanu upotrebu)?	da				
Otpad i reciklaža	Da li će se količina generisanog otpada promeniti?		ne			
	Da li će se promeniti načini na koji se tretira otpad?		ne			
	Da li će biti uticaja na mogućnosti reciklaže otpada?		ne			
Korišćenje izvora-resursa	Da li opcija utiče na korišćenje obnovljivih resursa (riblji fond, hidroelektrane, solarna energija, itd.)?	da		Nizak		
	Da li opcija utiče na korišćenje resursa koji nisu obnovljivi (podzemne vode, minerali, ugalj, itd.)?	da		Nizak		

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

Stepen ekoloških rizika	Da li će biti bilo kakvog uticaja na verovatnoću opasnosti, kao što su požari, eksplozije ili nesreće?		ne			
	Da li će to uticati na spremnost u slučaju prirodnih katastrofa?		ne			
	Da li je ugrožena zaštita društva od prirodnih katastrofa?		ne			
Biodiverzitet, flora i fauna	Da li će to uticati na zaštićene ili ugrožene vrste ili područja u kojima žive?	da		Nizak		
	Da li će to uticati na veličinu ili veze između prirodnih područja?	da		Nizak		
	Da li će biti bilo kakvog uticaja na broj vrsta na određenom području?		ne			
Dobrobit životinja	Da li će to uticati na tretman životinja?		ne			
	Da li će zdravlje životinja biti pogođeno?	da				
	Da li će to uticati na kvalitet i bezbednost hrane za životinje?	da				

Aneks 4: Forma procene za uticaj osnovnih prava

Kategorija uticaja na osnovna prava	Glavni uticaj	Da li se očekuje da se ovaj uticaj desi?		Broj pogođenih organizacija, kompanija i/ili pojedinaca Visok / nizak	Očekivana korist ili troškovi uticaja Visok / nizak	Željeni nivo analize
		Da	Ne			
Dostojanstvo	Da li opcija utiče na dostojanstvo ljudi, njihovo pravo na život ili integritet osobe?		ne			
Sloboda	Da li opcija utiče na pravo slobode pojedinaca?		ne			
	Da li opcija utiče na pravo osobe na privatnost?		ne			
	Da li opcija utiče na pravo na sklapanje braka ili osnivanje porodice?		ne			
	Da li opcija utiče na pravnu, ekonomsku ili socijalnu zaštitu pojedinaca ili porodice?		ne			

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

	Da li opcija utiče na slobodu misli, savesti ili veroispovesti?		ne			
	Da li opcija utiče na slobodu izražavanja?		ne			
	Da li opcija utiče na slobodu okupljanja ili udruživanja?		ne			
Lični podaci	Da li opcija uključuje obradu ličnih podataka?		ne			
	Da li su prava pojedinca za pristup, ispravka i zagarantovan prigovor?		ne			
	Da li je jasan i dobro zaštićen, način na koji se obrađuju lični podaci?		ne			
Azil	Da li ova opcija utiče na pravo na azil?		ne			
Imovinska prava	Da li će imovinska prava biti pogođena?		ne			
	Da li opcija utiče na slobodu poslovanja?	da				
Jednak tretman ⁴	Da li opcija štiti princip jednakosti pred zakonom?		ne			
	Da li ima šanse da određene grupe biti oštećene direktno ili indirektno od diskriminacije (npr. diskriminacija na osnovu pola, rase, boje kože, etničke pripadnosti, političkog ili drugog mišljenja, starosti ili seksualne orijentacije)?		ne			
	Da li opcija utiče na prava osoba sa invaliditetom?		ne			
Prava dece	Da li utiče opcija u dečjim pravima?		ne			
Dobra administracija-upravljanje	Da li će administrativne procedure postati komplikovanije?		ne			

⁴ Rodna ravnopravnost se tretira u *Proceni uticaja pola*

KONCEPTNI DOKUMENT ZA POLJOPRIVREDNO ZEMLJIŠTE

	Da li se utiče na način na koji administracija donosi odluke (transparentnost, proceduralni rok, pravo na pristup-uvid u spise, itd.)?	da				
	O krivičnom pravu i predviđenim kaznama: da li su ugrožena prava okrivljenog?		ne			
	Da li se utiče pristup pravdi?		ne			